

<p>Aanwezig: Voorzitter De heer T. Kaffa</p> <p>Raadsleden: De heer E. Braam De heer D. Cupedo De heer D.F.A. van Dam De heer C.P.I.M. Dolmans De heer M. van 't Eind De heer M.J.. van Enk Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw M.E. Harmsen Mevrouw P.G. Kames De heer M. el Majjoui</p>	<p>De heer U. Oelen Mevrouw L.B .Oude Alink De heer E. van der Veer Mevrouw E. Woudstra (vanaf 21.10 uur) De heer . A. Zoghbi</p> <p>Fractieassistenten: De heer M.H. Beij De heer Z. Osmani De heer M. Stuijtzand</p> <p>Insprekers De heer Van Onselen</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder, de heer A. van de Laar Wethouder, de heer G. van Malsen Wethouder, de heer M. Wit (vanaf 21.00 uur)</p>	<p>Griffie: Forumgriffier: de heer S.A. Manuel (verslag) De heer J. Hoefnagel</p>

1. Opening

De voorzitter: Dank je wel. Welkom op de forumvergadering Stad van dinsdag 7 februari 2023, die wij iets later aanvangen in verband met het herdenkingsmoment wat we zojuist gehad hebben in de raadzaal beneden.

2. Algemeen inspreekrecht

De voorzitter: Ik wil graag overgaan naar punt 2 van de agenda. Dat is het algemeen spreekrecht van de inwoners. We hebben vanavond één inspreker, dat is mevrouw Koole. En die zou graag willen spreken over wateroverlast. Mevrouw Koole van harte welkom. U heeft daar vijf minuten zo meteen de tijd voor en aan u het woord.

Mevrouw Koole: Geachte raadsleden. Vorige week herdacht Nederland het feit dat het zeventig jaar geleden werd overvallen door een ongekend zware watersnoodramp. We werden met de neus op het feit gedrukt dat we in een kwetsbare rivierdelta wonen. De overheid nam haar verantwoordelijkheid en met de resultaten van het Deltaplan worden we nu beschermd tegen de verwoestende krachten van de zee. Maar de berekeningen van destijds hielden nog geen rekening met de klimaatverandering waarmee we nu worden geconfronteerd. Het risico voor overstroming van delen van Nederland is helaas weer significant toegenomen en nieuwe maatregelen zullen moeten worden genomen. Maar ook binnen de zeedijken zijn we kwetsbaar. Anderhalf jaar geleden stond Limburg onder water, rivieren traden buiten hun oevers en duizenden mensen moeten worden geëvacueerd. Nederland blijkt niet bestand tegen de grote wateroverlast die klimaatverandering met zich meebrengt. Ook ons gebied komt steeds meer in de gevarenzone. Volgens het hoogheemraadschap van Delfland, lees het AD van 19 januari jongstleden, is de waterschade niet te overzien bij buien zoals die in

ad 7 februari 2023

Limburg vielen. Ik citeer dijkgraaf Piet-Hein Daverveldt. De gevolgen van een Limburgse bui in ons gebied zijn groot. Zo'n bui zou ook hier veel overlast en schade aan woningen, bedrijven en wegen veroorzaken. Deze grote impact wordt mede veroorzaakt doordat zoveel oppervlak verhard is. Hierdoor kan overtollig regenwater niet makkelijk in de bodem wegzakken en moet het worden afgevoerd. Dit onderzoek, uitgevoerd door het gezaghebbende technologisch Instituut Deltares, laat zien dat we ons samen als regio nog beter moeten voorbereiden om gesteld te staan voor zulke extreme neerslag gebeurtenissen. Maar wat doet Rijswijk om haar inwoners te beschermen tegen mogelijke extreme wateroverlast? Ze blijft stoïcijns doorbouwen in de laatste en laagste delen, aaneengesloten groen. In Pasgeld worden elfhonderd woningen gebouwd in een ongekende dichtheid. Een gebied dat nu al grote wateroverlast kent bij stevige buien. Een gebied waarvan het huidige watersysteem door Arcades wordt onderzocht omdat het niet werkt en waarvan men de oorzaak niet kent. Een gebied waarvan de kade van de Vliet kan doorbreken met ongekende gevolgen. Rijswijk Buiten, zichzelf etalerend als de duurzaamste de wijk van Nederland, is ook en ik citeer de wethouder, de wijk met de meeste tegels van heel Rijswijk. Rijswijk doet mee aan het NK-tegelwippen en meldt trots op de zeventiende plaats in de categorie middelgrote gemeenten te zijn geëindigd met een totaal aantal van maar liefst 5.175 gewipte tegels voor heel Rijswijk. Tegelijkertijd wordt er in Pasgeld een equivalent van meer dan 2,5 miljoen tegels versteend met woningen en wegen. Zo draagt Rijswijk water naar de zee. En ja, om bouw en wegen nog enigszins te compenseren, gaat Rijswijk graven in nu nog aan een gesloten groen. Pasgeld Oost wordt voor de helft uitgegraven ten behoeve van watercompensatie voor de bebouwing van Pasgeld West. Nog maar een klein stukje openbaar groen blijft over. Maar afgraven van Pasgeld Oost is niet genoeg, ook in Pasgeld West zelf zal moeten worden gegraven. Kostbaar aaneengesloten groen, nodig voor bomen, mensen, klimaatadaptatie, inheemse dieren en planten, wordt niet alleen opgeofferd aan stenen, huizen en wegen, maar moet ook verdwijnen om ter compensatie te dienen voor alles wat versteend wordt. Groen wordt steen en water, dat lijkt de toekomst van Rijswijk te zijn, tegen alle afspraken in die met haar inwoners in eigen Stadsvisie en eigen groen beleidsplan zijn vastgesteld. En nu maar hopen dat de gebruikte watermodellen juist zijn en wel bestand zijn tegen de onvoorspelbaarheid van klimaatverandering. Niemand kan het met zekerheid zeggen. Vorige maand werden Rijswijk en omgeving geteisterd door langdurige en hevige regenval. Grote plassen, beschadigde funderingen, aangetaste vloeren en ondergestroomde kelders, kruipruimtes en schuren waren het gevolg. Wat doet de gemeente Rijswijk? Die plaatst een kleine advertentie in Groot Rijswijk met de mededeling dat ze de gedupeerden hier helaas niet mee kan helpen. De gemeente hoeft alleen, ik citeer, in te grijpen als door een te hoge waterstand overlast ontstaat. Huiseigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het oplossen van wateroverlast op hun terrein. Beste raadsleden, het water staat ons aan de lippen, alle signalen staan op rood. Maar wat doet de gemeente? Die blijft doorbouwen. Niet op de plekken met goede infrastructuur en grote leegstand, maar op haar laagstgelegen nu nog groene delen. Delen van Rijswijk, waar het eigenlijk niet kan. Om de risico's van toekomstig wateroverlast wat te verminderen, graaft ze grote delen groen weg wat weer ten koste gaat van biodiversiteit en mogelijkheden voor recreatie voor het groeiende inwonertal. Rijswijk gooit weg wat het heeft en schuift grote risico's en rekeningen naar voren. U kunt deze oplopende realiteit nu nog voorkomen. Het is geen schande om met toegenomen kennis en inzicht het tij letterlijk te keren. Dus te stoppen met bouwen op plekken waar dat onverantwoord is. Het zou pas echt een schande zijn als Rijswijk over een aantal jaren, wanneer het Delfland wordt geteisterd door niet te onvoorziene schade, weer een advertentie in Groot Rijswijk moet zetten.

De voorzitter: Mevrouw Koole, u heeft nog een halve minuut de tijd.

Mevrouw Koole: waarbij zij alle verantwoordelijkheid van zich afwerpt. U bent aan zet. Hartelijk dank voor aandacht.

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Hartstikke bedankt mevrouw Koole. Zij er vragen vanuit het Forum voor mevrouw Koole? Geen vragen.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan stel ik voor om door te gaan naar punt 3, de lijst van ingekomen stukken. Daarin een tweetal opmerkingen. Afgelopen vrijdag is er nog eraan toegevoegd aan de lijst, omdat de nagekomen brieven dezelfde onderwerpen betreffen. Te weten de bouwplannen Kesslerpark. En op de lijst van ingekomen stukken staat een brief van de bewoners aan de Van Vredenburgweg en Park de Wervelaan. Namens één van de indieners, mijnheer Jacobs is er een lijst met namen en handtekeningen beschikbaar, maar vanwege de AVG kunnen wij die niet publiceren, maar die is bij de griffie bekend. En abusievelijk is er door de steller een verkeerde datum boven de brief vermeld, dit had januari moeten zijn in plaats van februari. En dan is de vraag welke RIB's en RA's eventueel te agenderen voor een volgend forum. Ik heb van tevoren niemand gehoord die iets wil agenderen, dus ik kan ervan uitgaan dat we niets gaan agenderen? Bij deze.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Even kijken, dan komen we punt 4, het vaststellen van de agenda. In verband met de aanwezigheid van de portefeuillehouders wethouder Van Damme en wethouder Van Malsen voor agendapunt 9 en de behandeling van de RA's en de RIB willen we graag voorstellen om te starten met de volgende punten. Agendapunt 12, 10, 11, 13, en 9 in plaats van de agenda zoals die op iBabs stond. Is iedereen het daarmee eens? Mijnheer Braam.

De heer Braam (Beter voor Rijswijk): Al die punten dat is prachtig om dat zo te benoemen, maar ik zit nu in iBabs te kijken naar een volgorde. Waarschijnlijk is dat een nieuwe volgorde waar we mee aan de slag gaan? Zoals punt 13, economische visie om maar een voorbeeld te noemen.

De voorzitter: Zoals ik zojuist van de griffie hoor wordt de nieuwe volgorde gepubliceerd als die akkoord bevonden is. Maar agendapunt 12 om u een idee te geven dat is RIB 22 094 en RA 22 054, beiden over afval. Dank u wel. Mevrouw De Haan-Niesen.

Mevrouw De Haan-Niesen (Rijswijks Belang): Even een puntje van orde voorzitter, maar kan er dan in de nieuwe volgorde wel even het vorige agendapunt erbij vermeld worden? Want anders wordt het voor mij een beetje chaos zo.

De voorzitter: De agenda wordt nu gepubliceerd. Heeft iedereen de nieuwe agenda nu voor zich? U moet even verversen.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan zou ik graag verder willen met agendapunt 5, de mededelingen vanuit het college. Mijnheer van de Laar, ik geef u het woord.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. Persoonlijke mededeling, of heel verschillend van aard. De heer Wit is vandaag helaas verhinderd omdat hij de griep heeft. Ik zou eigenlijk een avond vrij zijn, maar ik ben heel blij dat ik er nu ben voor onder andere de afval. U hoorde ook net, mevrouw Sahin die gaat naar het tv-programma Op1, dus ik heb ook een aantal vragen van haar meegekregen. Dus ik ga mijn best doen. Vandaag,

ad 7 februari 2023

voor de volledigheid is ook wat nieuws ontstaan in de Rotterdamse regio met mijn naam daarin, maar dat komt omdat ik woordvoerder ben over het toekomst vast tramnet in de Rotterdamse regio, dat is voor de MRDH. Ik dacht ik meld dat toch even. We hebben vorige week in het Forum in presentatievorm stilgestaan bij de uitvoering van de twee moties die bij het ontwikkelkader Havenkwartier, ten aanzien van de uitvoering en de ontwikkeling van het Sijthoff gebouw. En die beschouw ik daar dan ook mee uitgevoerd. Zo staat het ook verwerkt, meen ik op de lijst. En binnen die kaders zal dat project worden uitgevoerd, of verder worden ontwikkeld. Het bestemmingsplan is pas over een jaar in uw raad, want er moet nog een hoop verder worden uitontwikkeld. En graag wil ik met u delen dat ik ga toetreden tot de raad van toezicht van een goede doelen stichting, Sympany. Die zamelen textiel in voor goede doel, oorspronkelijk in Afrika en nu andersoortige projecten. Ik heb daar gekeken of daar zijn geen belangenverstrengelingen met Rijswijk uiteraard. En die zijn er niet. En dat is iets van vijf keer per jaar. En even kijken, 14 maart dat is toch ook nog wel belangrijk om te noemen, is een hele avond georganiseerd over het afval punt wat vandaag staat geagendeerd, dus ik zal vandaag ook een beetje beschouwen als een inventarisatie van al uw opmerkingen ter agendering van ook op 14 maart. Maar we moeten maar even zien hoever we komen vandaag. En voorzitter met uw goedvinden neem ik dan ook gelijk de mededeling mee over de bovenlokale samenwerkingsverbanden, namelijk de metropoolregio Rotterdam Den Haag. En dat is namelijk dat op 14 februari, volgende week, een avond over de strategische agenda wordt georganiseerd. Een presentatie door de MRDH. Dat gaat zowel over de economische pijlen als over de mobiliteit en de regionale mobiliteitsvisie. En u wordt uitgenodigd om vooraf die strategische agenda ook te lezen, zodat u eventueel ook vooraf nog vragen zou kunnen opstellen, maar ook op de avond zelf kunt u die stellen. Tot zover voorzitter.

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke regelingen 20:26 - 20:26

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee hebben we ook gelijk agendapunt 6 voor een gedeelte afgetrapt, de terugkoppeling vanuit gemeenschappelijke regelingen. Zijn er nog andere leden van het forum die iets over een gemeenschappelijke regeling willen zeggen? Prima, dan is dat agendapunt afgewikkeld.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 7, overzicht van de toezeggingen en de moties. Zijn er op dit moment vanuit het forum vragen of opmerkingen over? Mijnheer Van der Veer.

De heer Van der Veer (PvdA): Dank u wel voorzitter. Wij worden af en toe een beetje in verwarring gebracht, omdat onder andere in de lijst opstaande moties en toezeggingen portefeuillehouders staan die in een vorig college zaten. De ene keer worden ze wel gewijd naar de nieuwe portefeuillehouder en de andere keer niet. Is daar een reden achter waarom dat is gedaan? En dan hebben we een motie volgens de lijst pandjesbrigade ingediend op 24 januari 2022. Volgens mij moet dat 2023 zijn. Maar de hoofdvraag is, waarom worden af en toe portefeuillehouders bij hele oude gewijzigd in de huidige portefeuillehouders?

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Veer. Dat vind ik een hele legitieme vraag waar ik op dit moment geen antwoord op weet voor u. als u het goed vindt, met uw welbevinden en met ieders met welbevinden gaan we daarnaar kijken dan komen er even op terug. Mevrouw Woudstra?

Mevrouw Woudstra (D66): Ik had dat punt ook staan. En wilde een voorstel doen om het netjes te wijzigen naar de huidige wethouders, waarbij ik kan begrijpen dat het voorgangers waren. Maar toezeggingen gaan

ad 7 februari 2023

staatrechtelijk over het algemeen over. Dus ze wijzigen in de andere vind ik ook prima. Of alleen de portefeuille erbij zetten want het wordt inderdaad wat onoverzichtelijk met namen. Zet er dan even wethouder wonen of wethouder die erbij. Dus dan kunnen we het ook op functies houden denk ik.

De heer Manuel: Het is een vraag eigenlijk aan de griffie en wij zullen het meenemen. Moties en toezeggingen zijn in principe, worden gedaan door het college en staat los eigenlijk van de naam van de een wethouder. Deels zit er ook iets van de techniek achter dat in het systeem van iBabs zit waar we namen aanvinken, maar in principe is het correcter om het college te noemen die een toezegging heeft gedaan dan specifiek een wethouder. Want het loopt over de termijnen en het zijn bestuursorganen die toezeggingen naar elkaar doen. Het wordt opgepakt door de griffie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hoop ik bij deze de vraag... Mevrouw Woudstra?

Mevrouw Woudstra (D66): Mag ik meteen ook mijn andere punt over de moties en toezeggingen maken om kort te houden? Dank voor het feit te voorzien om de overzichten te verbeteren, dat wilden we als eerste zeggen, dat is heel prettig om te zien. En we wilden nog wel vragen, maar dan weet ik even niet nu ik de wethouder financiën hier niet zie. Bij de toezegging over financiën het groot project is ontvangen en we hebben er vragen over gesteld. In het voorstel staat dat er een vervolg financiële verbeteringen met de oude commissie wordt besproken, maar er staat niet bij aangeven wanneer dat is. En de oude commissie heeft een beperkte opdracht vanuit de raad. Dus is het voor ons een beetje lastig om te zien, gaat de oude commissie daar dan over terugkoppelen? Wanneer gaat dat dan gebeuren en klopt dat bij de rol? Misschien kan dat aan de oude commissie gevraagd en horen we dat dan graag terug, maar of die daar nu nog op kan blijven staan.

De heer Manuel: Voorzitter ik reageer dan vanuit de griffie aangezien we de lijst bijhouden. Ik wil punt één geen verwachtingen scheppen. Want met toezegging verwerken in een systeem, we moeten het systemen bewerken, dus ik moet even uitzoeken wat we kunnen aanpassen. En de tweede vraag betreft een toezegging of een motie was het, die erop moet blijven staan met een deadline. Als u een nummer heeft, als ik een nummer mag krijgen dan kan ik heel gericht zoeken. En anders ga ik daarachter heen opdat hij dat hij niet van de lijst afvalt.

De voorzitter: Als er dan geen verdere opmerkingen of vragen zijn, dan wilde ik graag door naar het volgende agendapunt.

8. Vaststellen Forumverslag 6 december 2022

De voorzitter: Dat is agendapunt 8, het vaststellen van het forumverslag 6 december 2022. Zijn daar vragen en of opmerkingen over? Niet? Mooi dan is dat bij deze vastgesteld.

9. RIB 22 094 Terugkoppeling resultaten afvalscheiding in combinatie met RA 22 054 Verzoek voor geen mini PMD-containers in de Strijp

De voorzitter: Dan komen we aan bij agendapunt 9, dat is de RIB 22 094, terugkoppeling resultaten afvalscheiding. En die gaat in samenwerking met de RA 22 054, het verzoek om geen mini PMD-containers in de Strijp. En deze is geagendeerd op verzoek van Rijswijks Belang, VVD en Wij. Rijswijk. Wie van de drie, dat was vroeger een heel leuk tv-programma, wie van de drie mag ik het woord geven als eerst? Mijnheer Sleddering van de VVD ga uw gang.

ad 7 februari 2023

De heer Sleddering (VVD): Dank u, voorzitter. Waarom wij deze brei aan allerlei verslagen onderzoeken hebben geagendeerd, is omdat wij ons een beetje zorgen maken. Niet zozeer over de inhoud, maar om het proces. Wij vinden dat er een zorgvuldig proces over de afvalproblematiek moet gevoerd worden in deze raad. Maar er zijn ook duidelijke kaders en dat is het coalitieakkoord. En in het coalitieakkoord hebben we duidelijke afspraken gemaakt wat Rijswijk gaat doen rond het afval. Ik citeer even, we voeren nascheiding in voor het huiselijke afval. Glas, papier, chemisch afval en gft blijven aan de bron gescheiden worden. We verruimen de mogelijkheden om grofvuil gratis op te laten halen, met tweemaal per jaar. We verhogen de boete voor bij plaatsingen. Zo staan er nog een aantal punten en die kwam ik in al deze stukken niet tegen. Sterker nog, ik zie allerlei dingen staan waar ik helemaal niet enthousiast over word. Dus mijn vraag aan het college is, hebben we nou het idee dat we een soort terug naar het jaar nul gaan en opnieuw een hele discussie over het afval gaan voeren? Of gaan we nou de afspraken die we in het coalitieakkoord hebben gemaakt met de raad bespreken op basis van een voorstel van het college? Dat zouden wij graag zien. Daarom maak ik me ook zorgen over opeens die 14 maart bijeenkomst, waarin ik een beetje de indruk krijg, ook uit de woorden van de wethouder dat we daar gewoon helemaal from scratch over het afvalbeleid in Rijswijk gaan praten. Nou ik was dat eigenlijk gezegd niet van plan want daar hebben wij hele goede afspraken over gemaakt. Dat was mijn vraag.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Sleddering. Wie van Rijswijks Belang mag ik het woord geven? Mevrouw De Haan-Niesen, ga uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen (Rijswijks Belang): Dank u wel voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden sowieso van de heer Sleddering. Het baart ons ook zorgen. En met name om de hoogbouw. Constant lees ik dat de hoogbouw achterblijft op het nieuwe inzamelen. En ik zou het college willen vragen vooruitlopend op het komende raadsvoorstel of daar al een plan voor is hoe we deze bewoners gaan bewegen tot HNI. Verder las ik een statiegeld op matrassen. Geen flauw idee wat u hiermee bedoelt. Hebben we dat in Rijswijk ook of gaan we dat ook invoeren op matrassen? En de volgende vraag is ook, we stijgen als gemeente straks in het aantal inwoners heel hard. Gaan we die 30 kilo afval per persoon halen voor 2030? Rijswijks Belang denkt namelijk van niet. En de vraag is ook nog of er binnen onze gemeente afspraken zijn met kringloopbedrijven als in een samenwerking, zo ja welke? Zo nee waarom niet? De RA 22 054 heb ik ook laten agenderen. Want mijn vraag is wat de achterliggende gedachte is om de wijk de Strijp te verplichten, of de verplichte voorziening van de mini PMD-container? Dit is het even voor mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Dank. Eigenlijk zou Anthony Zoghbi hier het woord voeren, maar Anthony is helaas verhinderd, dus vandaar dat ik de woordvoering zal doen. Ten eerste heb ik met belangstelling de stukken gelezen. En wil ik ook in ieder geval een compliment vanuit deze positie geven, om toch weer Rijswijk een stukje schoner te houden. Ik heb wel drie punten waar ik wat vragen over wil stellen vanavond. We hebben de afgelopen jaren meerdere malen aandacht gevraagd voor de zichtbaarheid van containers en prullenbakken. En we zijn dan denk ik ook blij om te zien dat er roze PMD-containers worden geplaatst. En die zijn denk ik een heel goed en opvallend middel om mensen naar de juiste plek te krijgen voor hun afval. Ik zie in de stukken helaas niet zo één, twee, drie terug waar een uitvoeringsplan is om die containers verder uit te rollen. Dus ik zou graag willen weten wat daar het plan voor is. Dan over de brief van de Strijp waar mevrouw Niesen net aan refereerde, eigenlijk een gedeelde mening. We zijn toch wel opzoek naar een wat bredere beargumentering waarom die containers nou in de Strijp terecht moeten komen, zeker gezien het PMD-containers zijn. En goed, we hebben de laatste jaren een aantal veranderingen op het vlak van PMD zien

ad 7 februari 2023

komen. 95 procent van de petflessen gaat gerecycled worden doordat we daar statiegeld op krijgen. Datzelfde geldt voor de kleinere petflessen, daar is de verwachting dat 85 procent van de flesjes wordt gerecycled. En dan hebben we het ook nog over de blikjes. Maar die verdwijnen dus voor een groot gedeelte uit die PMD-bakken en dan gaan wij als Rijswijk meer PMD-bakken in de wijken zetten. Daaraan toegevoegd dat tijdens de meeting in de Strijp heel veel mensen niet eens draagvlak toonden voor diezelfde bakken. Daarom denk ik van, waarom houden we dan niet gewoon bij de bakken die al in de wijk staan, die de bewoners gewoon bevallen? En waarom moeten we dan die regel gaan invoeren? Ik wil graag weten wat de wethouder daarvan vindt? En als laatste punt zou ik het willen hebben over de kosten voor de Avalexpas op een moment dat je Avalexpas kapot is, dus je hebt hem nog wel maar hij doet het om een of andere reden niet meer en je gaat naar de gemeente, mag je 7 euro 50 dokken. Wat ik toch jammer vind, want in principe is dat niet de fout van de bewoner. En ik zou graag willen weten of de wethouder hiervan op de hoogte is? En is hij het niet met ons eens dat een pas hoort te werken en bij een niet functionerende pas hier geen onnodige kosten voor moeten gemaakt worden? Wij hebben een motie voorbereid om daar een aanpassing in te maken, maar ik zou graag willen weten hoe de wethouder hierin staat. En daarbij wil ik het even laten voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik graag vragen aan de fractie D66 of die er iets over te vertellen hebben of iets over willen zeggen? Niets. Partij van de Arbeid wellicht? Laat ik het anders doen, zijn er nog andere fracties die iets willen zeggen? Mijnheer Cupedo ga uw gang.

De heer Cupedo (Beter voor Rijswijk): Dank u voorzitter. Ik sluit me graag aan bij de voorgaande sprekers. En wat betreft de RA 22 054, ga in gesprek met de schrijver, hij geeft goede argumenten wat betreft de voortgangsrapportage grondstoffennota Rotterdam. Dus dat zijn handvatten om daarmee verder te kunnen gaan. Daar zien we nog graag de bevindingen van tegemoet. Dank u dank u.

De voorzitter: Dank u. Dan geef ik graag het woord aan de waarnemend wethouder, zullen we het zo maar omschrijven? Ga uw gang.

De heer Van de Laar: Ik neem ook graag het woord. Een zorgvuldig proces waartoe de VVD toe oproept. Als u al deze informatie inderdaad ziet, dan zou je kunnen concluderen, dat is echt heel erg veel. En hebben we daar nog wel grip op? En het antwoord is daarop ja, ofschoon ik zelf die portefeuille natuurlijk niet meer heb. Wat het proces of in de politieke lijn van deze coalitie is begonnen. We zijn nu iets van zeven maanden onderweg. Feiten en cijfers worden naar boven gehaald. Dat wordt uiteraard gebaseerd ook op de ervaringen van de afgelopen jaren, wat heel bijzondere jaren waren met de corona. We zagen dat het afval eigenlijk explosief toenam, de huishoudens. Kantoren nam het juist enorm af. En nu iedereen weer aan het werk is, zien we ook in de opdrachtgeversrapportage dat het afval weer aan het afnemen is per huishouden. Maar niet zo snel dat het college verwacht dat in 2030 de dertig kilo gehaald wordt. Want daarvoor zijn die aantallen echt nog veel te hoog. Dat staat overigens los van of Rijswijk groeit ja of nee. Het is wel gerelateerd aan denk ik aan de manier waarop we onze stad organiseren. En of dat een hoge sociale controle is of een lage sociale controle. Je ziet toch wel makkelijk dat je in Midden-Delfland als het gewoon gaat bij huishouden, dat die succesvoller zijn in het invoeren van het nieuwe inzamelen waar u zelf ook aan refereert. Dat is laagbouw, dat is veel ruimte en hier hebben we een meer verstedelijk gebied en hoogbouw. Dus dat zijn andere manieren, andere antwoorden die we moeten geven, die ook gerelateerd zijn dus aan de structuur en de identiteit van de stad. En dan schakel ik gelijk door eigenlijk naar de opmerking van Beter Voor Rijswijk over Rotterdam. Die Rotterdamse antwoordbrief die bijgevoegd was bij het raadsadres. En dat vond ik, een compliment aan Rotterdam; heel prachtig uitgelegd hoe de situatie in Rotterdam is, maar dat is weer qua structuur en inkoopcontracten en capaciteit van de AVR, een totaal andere situatie dan we hier in Rijswijk hebben. Dus die

ad 7 februari 2023

kan je op conceptueel niveau wel met elkaar vergelijken. Dus in stedelijk gebied is nascheiding misschien interessanter en in een dorpsgebied is dat bronscheiding misschien. Maar dan nog zitten er zoveel aspecten, variabelen aan zoals de capaciteit in de verbrandingscentrale, zoals de contracten die gesloten zijn, zoals de wagens die door de straat rijden, dat je toch als Rijswijk een eigenstandig beleid kunt maken. En dan kom ik weer terug bij de beantwoording van de VVD. We zijn zeven acht maanden onderweg. De feiten en cijfers worden verzameld. Daar wordt een deel van nu al gedeeld. Op 14 maart is niet een avond die from scratch begint, maar wel de basis presenteert van de opties waar je voor zou kunnen kiezen. En dan zegt de heer Sleddering heel terecht, we hebben al gekozen. We hebben daar al een duidelijke richting in aangegeven. En ik denk ook dat die 14 maart heel duidelijk daarop in moet gaan. Hoe zou je dat, de wens is duidelijk die daar is neergelegd, hoe kan je dat bereiken? Of waarom zou je daarvan willen afwijken? Gebaseerd op de feiten die er dan zijn, maar die feiten moeten dan wel zo overtuigend zijn, dat de raad daar een besluit over kan nemen om eventueel af te wijken. Dat over het zorgvuldig proces en een aantal vragen die daarover gesteld zijn. Dan concreet, hoogbouw, ik hoop dat vorige zinnen ook concreet waren overigens, maar hoogbouw blijft achter bij het HNI, het nieuwe inzamelen. En het nieuwe inzamelen is dat je een aantal containers aan huis hebt staan, die worden opgehaald. Hoge service voor afval dat je aan huis scheidt en het restafval moet je wegbrengen. Voor hoogbouw hebben we besloten dat we nascheiding gaan doen, dus daar hoefden geen containers meer aan huis. En dat is ook de reden dat het HNI daar niet verder hoeft te worden doorgevoerd. Statiegeld op matrassen is er niet in Rijswijk. Dertig kilo heb ik al iets over gezegd. Over de kringloop weet ik niet of we daar afspraken mee hebben. Ik ben daar nu niet van bewust in ieder geval. En de mini PMD-container dat is wel de uitvoering van het HNI-beleid waarvan u net bij de hoogbouw een vraag over heeft gesteld, waarom blijven we bij de hoogbouw achter? Nou dat blijft bij de Striip ook achter zou je kunnen zeggen. Dat moet daar dus volgens beleid worden ingevoerd dat die aan huis de PMD-container krijgen. En waarom is dat nog zinnig vraagt de heer Van Dam van Wij. Rijswijk. Omdat ook met de invoering van het statiegeld van de flesjes, wat een groot succes is, de hoeveelheid plastic verminderd is. Maar we zien in het afval dat we ophalen, zowel in het bron-gescheiden afval, als in het na-gescheiden afval dat daar nog ongelooflijk veel plastic en metaal en drinkverpakkingen in zit. Dus ondanks dat die flesjes er voor een groot deel uit zijn, is het apart ophalen nog steeds interessant. Dat is interessant vanwege de milieudoelstellingen om plastic niet te hoeven verbranden en de rest van het PMD, maar ook aan de milieudoelstelling om het te kunnen recyclen. Maar ook om opbrengsten van te krijgen. Dat kan je gewoon als het zuiver wordt aangeleverd in een bepaalde mate, kan je daar geld voor krijgen en dat bespaart ons op de afvalstoffenheffing, je hoeft daar niet mee extra te stijgen. Dus bronscheiding, nascheiding PMD apart is een heel goed idee. Zichtbaarheid van de roze wikkels. Er zijn vijf locaties uitgekozen in Rijswijk waar het HNI wel al is ingevoerd, maar waar de resultaten achterblijven. Dus daar is er in alle zes Avalex gemeenten gekozen om als onderdeel van een campagne de bewustwording hoger te maken met die roze wikkels. Er is geen uitvoeringsplan om dat in de rest van Rijswijk ook zo te doen, maar het is een campagne gericht op die punten, daar waar de bewustwordingsactie hopelijk het meest effect zou hebben. En de kosten van de Avalexpas, kom ik op terug op tweede termijn of schriftelijk. Maar we zijn er wel van bewust dat die kosten er zijn. Dat geldt natuurlijk ook van als je je pas kwijtraakt. Maar om nou een tweezijdig systeem in te voeren dat je beschadigde passen en kwijtgeraakte passen, ik weet niet of dat nou handig is. Maar als er nog meer over te vertellen valt kom ik bij u terug in tweede termijn. Dan heb ik nog een vraag op mijn, nee dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Dan geef ik graag voor de tweede termijn het woord aan mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering (VVD): Dank voorzitter dank aan de wethouder. Nog één concreet vraagje. Afsproken is ook in het coalitieakkoord dat de boetes voor illegale bij-plaatsingen verhoogd zouden worden tot op het gelijke niveau met Den Haag. Dat lijkt me niet echt een beleidsmatig ding. Dat lijkt me heel praktisch, dat

ad 7 februari 2023

kunnen we gewoon gaan regelen als we dat hebben afgesproken. Dus ik zou graag het voorstel om die boete op het Haagse niveau te brengen zo snel mogelijk zien.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw De Haan-Niesen nog voor een tweede termijn?

Mevrouw De Haan-Niesen (Rijswijks Belang): Dank u wel voorzitter. De wethouder, tot zover bedankt voor de beantwoording eigenlijk. Verder geen vragen.

De voorzitter: Mooi. Mijnheer Van Dam?

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Ik had nog wel een vraagje, bedankt. Wethouder geeft aan dat met die mini PMD-containers, of in ieder geval die aan huis worden geplaatst, het afval beter gescheiden zou worden dan in de bakken zelf. Maar er zijn echt voldoende bakken in de wijk zelf aanwezig. Dus ik zou niet snappen waarom iemand beter zou scheiden als hij die nu voor zijn deur heeft staan in plaats van zeg maar tegenover zijn huis; dat is één. En twee, ik zou ook nog graag willen weten hoe u aankijkt tegenover het draagvlak in de wijk. Want er is enkele weken geleden in de Strijp zelf een informatieavond gekomen, waar de mensen echt totaal niet te spreken waren over het hele plan. En ik denk dat dat ook moet meetellen met de invoering van dat plan. Bovendien draagt zo'n bijplaatsen van zo'n minicontainer ook nog echt voor extra kosten, want dat betekent dat je ook elke container zeg maar extra op moet gaan halen bij het huis. Dus hoe zit die kosten-batenverdeling dan? Het lijkt mij dat het hier wel heel snel wordt ingevoerd, terwijl er echt nog heel veel haakjes aan zitten. Dat wil ik daar nog even over gezegd hebben. En dan, de containers die zichtbaarder zijn die alleen nu op vijf plaatsen in Rijswijk worden gedaan. Op het moment dat dit succesvol is of blijkt te zijn, zou het dan ook nog verder worden doorgevoerd in de rest van de gemeente of blijft het dan ook nog echt bij die vijf wijken? En dat zijn de laatste twee vragen.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Cupedo? Geen tweede termijn. Dan geef ik graag nog het woord aan mijnheer Van de Laar.

De heer Van de Laar: De boetes verhogen van de illegale bij-plaatsingen. Toevallig waren we met het college vanmiddag bij de politie, die waren heel enthousiast over die bestuurlijke boete van 159 euro, herstelkosten zijn eigenlijk, van het opruimen van het afval. Die waren er heel blij mee en die zetten dat ook heel vaak in, zeiden ze. Over het verhogen van die boete moet ik u het antwoord schuldig blijven, maar helder wat u daarover gezegd heeft en daar komt de wethouder op terug. Over de het invoeren van de minicontainers aan huis. Het is raadsbeleid en in sommige wijken is men daar heel enthousiast over, een andere wijk is daar minder enthousiast over. En door participatie en ook de inwoners ervan proberen te overtuigen dat dat tot goede resultaten leidt, hopen we wel draagvlak te vinden voor een maatregel die voor de openbare ruimte misschien niet altijd even esthetisch mooi is in ieder geval. Maar de resultaten en dat geeft de opdrachtgeverschap daar dus ook aan, containers aan huis zijn beter dan openbare containers in de straat. Of dat voor de Strijp zo is dat weet ik niet, maar uw opmerkingen daarover zijn helder ook. Daarvoor stel ik voor dat de wethouder nog met u in gesprek gaat.

De voorzitter: Dank u wel. Het laatste gedeelte dat ... Mijnheer van Dam, heeft u nog een ...

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Een interruptie als dat kan.

De voorzitter: Zeker weten, ga uw gang.

ad 7 februari 2023

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): U zei, participatietrajecten die moeten zorgen voor draagvlak. Maar daar is juist best wel wat geparticipeerd in de Striip op bewonersbijeenkomsten die druk bezocht werden. Dus waarom zou dat voortraject zeg maar niet meetellen voor de invoering?

De heer Van de Laar: Ik weet niet zeker of ik uw vraag begrijp, maar we nemen hem mee in de schriftelijke ... Nou ja, ik ben even aan het denken. Wat zou u prettig vinden? Om hier nog schriftelijk op terug te komen, of dat het 14 maart wordt. Ik denk dat 14 maart een avond is die helemaal over het afvalbeleid gaat. En ik denk dat deze situatie er wel om vraagt om schriftelijk specifiek op de casus de Striip in te gaan. Ik denk dat dat het beste is.

De voorzitter: Mevrouw De Haan-Niesen, u had een interruptie, begrijp ik?

Mevrouw De Haan-Niesen (Rijswijks Belang): Ja dank u wel voorzitter. Maar het is toch niet zo dat we als gemeente inwoners gaan verplichten om een PMD-minicontainer te moeten hebben, terwijl er dan in de wijken PMD grote containers zijn? En men de afstand met de volle vuilniszak ook het PMD weg kunnen gooien. Ik bedoel, het woordje verplicht vind ik een beetje naar.

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Van de Laar: U kunt er ook andere woorden aan geven, maar de invoering van de minicontainers is gevolg van het beleid dat u heeft vastgesteld.

De voorzitter: Ja, ga uw gang.

De heer Van Enk (CDA): Ik begrijp het praktisch allemaal niet meer zo. Omdat ik dus de heer Sleddering hoor vragen naar uitvoering van het coalitieakkoord, nascheiding. En dit gaat allemaal nog steeds over voorscheiding en nieuwe investeringen in voorscheiding. Dus misschien dat mevrouw Woudstra nog een staatsrechtelijke verklaring heeft over dat je voor de ene wijk wel een coalitieakkoord uitvoert en voor de andere niet. Maar we gaan toch toe naar nascheiding? Dan is dit toch allemaal niet meer nodig deze investeringen?

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra (D66): Ik denk niet dat staatsrecht hier veel mee te maken heeft, eerder met wat voer je nu in, wat is verstandig en wat staat er in het coalitieakkoord. En hier wordt dat uitgevoerd en het lijkt me prima dat in maart met de wethouder te bespreken.

De voorzitter: Mijnheer van Dam gaat u dan ook nog maar heel even kort.

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Ik zou nog heel even willen ingaan op wat waar de wethouder mee eindigde. Ik zou wel een schriftelijke afdoening van de vraag op prijs stellen specifiek voor dit geval.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering. Waarom iedereen iets meer tijd krijgt is omdat we nog in afwachting zijn van mijnheer Van Malsen voor het volgende punt, waardoor er iets meer ruimte is voor deze discussie. Ik hoop dat u dat begrijpt.

ad 7 februari 2023

De heer Sleddering (VVD): Ik wou de wethouder dan ook graag meegeven dat, ook al heeft er participatie plaatsgevonden, dat allemaal prima is. Dat hoeft nog niet per definitie te zeggen dat er dan ook wat daar uitgekomen is, overgenomen wordt door een college.

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Van de Laar: Dan wil ik misschien wel mevrouw Harmsen citeren in een ander forum dat het doel van participatie niet is dat iedereen er dan mee akkoord gaat, maar in ieder geval wel gehoord is en zijn mening heeft kunnen geven en dat het goed is overwogen. Net zoals democratie niet de macht alleen van de meerderheid is, maar ook luisteren naar de minderheid. Nou hoor, ik begin beetje prozaisch te praten, maar dat is het gevaar van als we genoeg tijd hebben. Toch even nog serieus terug op de Strijp en mevrouw Niesen, het is niet zo dat iedereen daar in de Strijp een container in de directe nabijheid heeft staan voor de PMD. Dus ja, het ligt misschien aan je perspectief, maar een minicontainer zou in dat perspectief wel een vooruitgang zijn. Maar het is dus niet zo dat overal die PMD openbare ondergrondse containers voor de PMD staan.

De voorzitter: Dank u wel. Verder niemand meer? Wie? Mijnheer van Dam, ga uw gang.

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Niet omdat we een discussie willen, maar u zou nog terugkomen op de 7 euro 50 in de tweede termijn. En dat is nog niet gedaan.

De voorzitter: Wethouder ga uw gang.

De heer Van de Laar: Als ik daar nieuwe informatie over zou hebben of een voortschrijdend inzicht. En dat is maar beperkt het geval. Maar wat wel interessant is om te melden, is dat er ook gewerkt wordt aan digitale passen. En ja dan misschien dat je dan je telefoon kwijtraakt, maar die kan je nu al gebruiken, maar alleen bij de milieustraat. Maar op een gegeven moment zou dat ook zo moeten zijn dat je de mobiele telefoon ook voor het openen van de afvalcontainer zou kunnen gebruiken. Die 7 euro 50 is er ook voor bedoeld om een deel van het ... En die krijg je gratis op het moment dat je in Rijswijk komt wonen. En vervolgens, als je hem dan kwijtraakt of beschadigt wordt dus inderdaad 7,50 bijdrage gevraagd. Ook om het systeem tegemoet te komen in de kosten. Het is dat of de afvalstoffenheffing die wordt hoger, want iemand moet betalen voor die passen natuurlijk. Maar u kunt daar uiteraard een motie voor indienen.

De voorzitter: Dank u wel. Heeft u nog een slotakkoord mijnheer Van Dam, of mag ik hem hierbij afsluiten? Als we nog moeten wachten op mijnheer Van Malsen wel, maar nee ik stel voor om deze vergadering heel kort te schorsen in afwachting van mijnheer Van Malsen. Ik denk dat dat verstandig is.

De heer Van de Laar: Misschien nu naar de vragen? Dat zou ook kunnen. Maar dat is aan u.

10. Vragenuur

De voorzitter: Als het forum daar akkoord mee zou kunnen gaan zou ik het niet bezwaarlijk vinden om een vraag van de rondvraag die deze wethouder kan beantwoorden dan te stellen zeg maar. Is er een vraag voor deze wethouder of de waarnemende portefeuilles op dit moment voor deze wethouder? Mevrouw De Haan-Niesen, u heeft een vraag over graffiti begrijp ik, die mag u stellen.

Mevrouw De Haan-Niesen (Rijswijks Belang): Dank u wel voorzitter. Graffiti kan het aanzicht zijn van verpaupering in de wijk. De meegestuurde foto's zijn hier een voorbeeld van. Deze elektriciteitskasten staan in

ad 7 februari 2023

de wijk de Strijp. Begin vorig jaar is hier al melding van gemaakt en in november is over deze graffiti ook gesproken met de gebiedsregisseur. Rijswijks Belang ziet graag dat wanneer bedrijven gebruikmaken van de openbare ruimte van onze gemeente, zij ook zorgdraagt voor dat hun objecten goed onderhouden worden. In dit geval zijn de elektriciteitskasten van Stedin en is er met hun contact geweest, waarin zij stellen dat zij alleen graffiti verwijderen als het gaat om racistische leuzen. En deze mededeling heb ik in een Whatsapp staan. Rijswijks Belang kan hier niet in meegaan. Wij zijn er als fractie van mening dat wanneer er vandalisme aan objecten in de openbare ruimte plaatsvindt, dit zo snel mogelijk moet worden aangepakt. Aangezien het voor onze fractie dan ook niet duidelijk is wie dit moet doen, de volgende vragen. Wie is er verantwoordelijk voor het verwijderen van de graffiti op de elektriciteitskasten? En welke voorwaarden en afspraken worden er gesteld als bedrijf gebruik willen maken, als ze objecten in de openbare ruimte willen plaatsen van onze gemeente als het aankomt op onderhoud en op vandalisme?

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder ga uw gang.

De heer Van de Laar: Voorzitter dank u wel. Voor de volledigheid, alle vragen die bij het vragenuur staan, daar zou ik een antwoord op kunnen geven, wat ook is afgestemd. Over de vraag van de graffiti, dat is inderdaad heel erg vervelend dat er op die manier de stad verloederd raakt op een actieve manier. Wij verwijderen de graffiti en met spoed altijd racistische en discriminerende teksten op de eigen gemeentelijke eigendommen. Degene van wie de percelen of kasten eigenaar zijn, is daar zelf verantwoordelijk voor om dat weg te halen. De foto's die u heeft doorgestuurd dat waren onder andere van Stedin kasten. En die kasten kunnen, als het elektriciteitskastjes zijn, vergunning vrij worden geplaatst. Dus vergunningverlening is geen instrument zal ik maar zeggen om eisen te stellen aan bijvoorbeeld Stedin om daar een hoger kwaliteitsniveau, of zodra er graffiti op staat, graffiti te verwijderen. Maar we zullen Stedin hier wel op aanspreken dat ze daar regelmatig naar kijken om die kasten weg te doen. Maar dan zijn we afhankelijk van de vriendelijkheid zal ik maar zeggen van Stedin om dat te doen want zij zijn daar zelf voor verantwoordelijk. Dat was het.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw De Haan-Niesen, heeft u nog aanvullende vragen of opmerkingen?

Mevrouw De Haan-Niesen (Rijswijks Belang): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoor wat de wethouder zegt en dat Stedin hier verantwoordelijk voor is, snappen wij ook. Maar wij hebben als gemeente denk ik dan ook een uitvoerende rol om te zorgen dat Stedin de graffiti ook gaat verwijderen. Het mag geen vrijbrief zijn dat Stedin alleen maar zegt dat ze graffiti gaan verwijderen als het racistische leuzen zijn, want dan kunnen er vandaag of morgen overal hakenkruisen opgespoten worden en dan gaan we wel actie ondernemen. Graffiti moet gewoon verwijderd worden. Het is gewoon een verpaupering van een wijk, wat wij eeuwig zonde vinden. En ik vind dat we als gemeente daar ook een verantwoordelijke rol in moeten nemen. Dus ik hoop niet dat u alleen Stedin gaat opbellen en vragen of ze alsjeblieft graffiti gaat verwijderen, maar hier ook een controlerende rol in gaan spelen. Dank u wel.

De voorzitter: Ga uw gang wethouder.

De heer Van de Laar: Uw opmerkingen zijn genoteerd. En voor de volledigheid wil ik ook nog melden, we proberen dat ook op andere manieren tegen te gaan. Namelijk door dit soort kastjes mooier te maken. Ik zag dat er bij het Rembrandtkwartier, nu ook een nieuwe Rembrandt is. City dressing noemen ze dat in een abstracter woord. Wat dan hopelijk niet uitnodigt om daar graffiti te doen, maar het is wel een moeilijk probleem. U zegt geen vrijbrief voor Ziggo en Stedin en dat soort bedrijven om het niet schoon te maken. Dat zullen we ook doorgeven. Maar vanmiddag hebben we een ronde gemaakt met de politie door Rijswijk en

ad 7 februari 2023

Rijswijk Buiten. En ook in Rijswijk Buiten wordt al heel veel op bepaalde plekken gebruikgemaakt van graffiti en niet in de positieve zin van de street art. En dat is dus wel een maatschappelijk probleem eigenlijk ook waar we als gemeente, in ieder geval als op de gemeentelijke eigendommen aankomt, verantwoordelijkheid innemen. Zeker als het om racistische en discriminerende teksten gaat voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Afdoende? Mooi. Zou ik ook graag de vraag van de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid willen behandelen? Ga uw gang mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui (Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid): Ja dank u wel voorzitter. We hebben eigenlijk drie vragen gesteld. Een aantal door mijn fractieassistente. Inderdaad zag ik ook op de artikel 44 vragen van het BVR dat er vragen zijn gesteld met betrekking tot verkeersveiligheid met name in Steenvoorde Zuid. Dus die vraag hoeft u niet te verwachten. Dus het antwoord wel, maar ik wil wel zeggen dat op basis van mijn waarnemingen en op basis van mijn constateringen, een zintuigelijke waarneming, kan ik het alleen maar bevestigen. Want niet de brave inwoners maken dan gebruik van de wegen, maar ook de buitenstaanders waaronder coureurs en pakketbezorgers in toenemende mate, die razendsnel met een hoge snelheid door de straten gaan. Dus ik verwacht dat binnenkort de antwoorden, daar ben ik ook benieuwd naar. De tweede vraag betreft de hele grote bomen achter de flats, Sterrenflat in Steenvoorde Zuid. Daar heb ik eerder artikel 44 vragen over gesteld. En ik krijg nog steeds belletjes en mailtjes van de bezorgde bewoners, wanneer gaan die bomen gesnoeid worden. En in de antwoorden zie ik dat er in 2023 begonnen zal worden in Steenvoorde Zuid met het controleren van de bomen, dan wel waar nodig te snoeien. De vraag, is wanneer zijn deze bomen aan de beurt? Ja goed, ze zijn uit het zicht, je ziet ze niet maar als je daar eenmaal staat dan zie je ze gewoon. Dan mis je ze niet want ze zijn veel te groot. Ik zeg niet dat ze gekapt moeten worden, maar snoeien op een beheersbare methode om de mensen daar ook tegemoet te komen. Want een individuele bewoner die overwoog naar aanleiding van die bomen zelfs te gaan verhuizen en dat is heel erg. Dus graag hier aandacht voor. En de derde vraag betrof inderdaad, want ook de signalen heb ik ontvangen van een aantal inwoners daar. Wat zij constateren, de ontwikkelingen dat er in die wijk dat er heel veel van die bouwmaterial en voertuigen gestald worden voor langere tijd. Dus niet een of twee dagen, maar langere tijd. En ook containers die daar geparkeerd worden, terwijl de bouwwerkzaamheden elders plaatsvinden. Misschien in Delft, misschien in Den Haag. Maar wellicht vindt daar de ruimte of wellicht geen controle zodat die opslagen, of tenminste de openbare ruimte daarvoor gebruikt wordt. Graag hier antwoorden op. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van de Laar, ga uw gang.

De heer Van de Laar: Dank u wel. Ten aanzien van de vraag over de verkeersveiligheid ‘...’ en voor de zuid en specifiek die op de Aletta Jacobsstraat. De beantwoording zoals de heer Majjaoui al zegt, die worden meegenomen in de artikel 44 beantwoordingen in die procedure. Het zijn wel een en daar heb ik ook uw denkkraft eigenlijk voor nodig, want het speelt op meerdere plekken in Rijswijk, ook gewoon woonwijken met alleen maar bestemmingsverkeer. Zoals volgende week ga ik naar Eikelenburg, geldt datzelfde op het Groenewegje. Ook bepaalde wijken in Rijswijk Buiten. En dat is puur het bestemmingsverkeer, dus de inwoners zelf die daar komen en de pakketdiensten. En daar wordt wel vaker van gezegd dat het pakketdiensten zijn. De vraag is dus nu, gaan wij vanuit het stadsbeheerbudget of misschien verkeersveiligheidsbudget overall drempels aanleggen, of kunnen we nog andere zaken doen? Het is dus niet alleen een vraag voor deze straat, maar Rijswijk breed. En het heeft iets met het gedrag te maken, het heeft iets met de verwachtingen te maken. Maar ja, als we daar nog eens een keertje met elkaar over kunnen sparren graag. Maar verder verwijs ik dus naar de beantwoording die er aankomt. Vraag twee gaat over de bomen. Die vragen heeft u inderdaad al een aantal keren overigens gesteld in 2023. En ja, we zitten nu een

ad 7 februari 2023

maand in dit jaar. Die boom controle die vindt meestal plaats juist voor de zomer of in het najaar. En helaas kan ik u niet zeggen wanneer dat nou zal plaatsvinden, in het voorjaar of in het najaar. Maar ik beloof u dat ik daar dan wel op terug kom. Maar in ieder geval in 2023, het zijn overigens niet allemaal bomen van de gemeente, maar ook van Rijswijk wonen zoals u wellicht weet. En daar moet Rijswijk wonen op aangesproken worden. Wat al eerder is toegezegd zag ik dat de gemeente dat zou doen, dus zal ik ook controleren of dat gebeurd is ja of nee. Vraag drie, de bouwcontainers en opslagruimte bouwmachines in Steenvoorde, dat is ons niet bekend. Daar hebben we geen signalen over, geen meldingen over ontvangen. Het is wel echt iets voor handhaving. Dus mensen kunnen daar melding van maken, of als u er meldingen van heeft, geef dat allemaal door. En dan gaan we het controleren of dat inderdaad daar onterecht staat.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer El Majjaoui wilde daar nog? Prima tevreden met de beantwoording, dan wil ik die graag afronden. Dan zijn er nog de vragen van de PvdA van mijnheer Van der Veer, een tweetal vragen, Ik zou zeggen, ga uw gang.

De heer Van der Veer (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Nou ze zijn uitgebreid toegestuurd. Ik weet niet of ik ze weer helemaal opnieuw moet lezen?

De voorzitter: Dat is niet nodig.

De heer Van der Veer (PvdA): Het mooie project dat inwoners via de gemeente Rijswijk voordelig dubbel glas en zonnepanelen konden aanschaffen een actie was in het najaar 21-22. En wij krijgen steeds meer signalen dat er kinken in de kabel zitten betreft levering, afspraken die niet nagekomen worden. Nou ik heb ze benoemd. Is de gemeente daarvan op de hoogte? En wat gaan wij als gemeente doen om dat te voorkomen? Want blijkt dit zo door te gaan, dan snijden we ons wellicht in de toekomst in onze eigen vingers door de energietransitie niet aantrekkelijk te maken.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder, ga uw gang.

De heer Van de Laar: Vraag een, is het bekend bij het college? Ja, dat is het geval. Enkele bewoners hebben zich bij de gemeente gewend en daar melding over gemaakt. Het regionaal energieloket en de leverancier die geven aan dat het komt door de grote vraag en daarmee de leveringsproblemen van de materialen en personeelstekort. Wat gaat de gemeente hieraan doen? Wij hebben daar contact met het regionaal energieloket, maar het gaat hier over een particulier contract tussen de inwoner en de leverancier. Dus wij hameren erop dat er beter gecommuniceerd moet worden, ook over de verwachtingen ten aanzien van de leveringstijden. Maar ik ben het helemaal met u eens dat het mogelijkerwijs, als die verwachtingen niet goed zijn, het ook afschrikt om dat verder te gaan doen. En daarmee de energietransitie mogelijk in gevaar komt en of de snelheid daarvan. Maar dan, als we dan kijken naar de feiten en cijfers is toch wel interessant, dan zien we dat het overzichtelijk is, laat ik het zo zeggen. Deelname aan zonnepanelen, er zijn 491 offerteaanvragen gekomen. Daar zijn 125 bewoners die daadwerkelijk hebben ingetekend. En daar zijn drie klachten over binnengekomen over de levering. Deelname aan het isolatieprogramma, daar zijn 246 isolatieoffertes aangevraagd en 110 offertes voor dubbelglas. Uiteindelijk zijn er 50 daadwerkelijk ingetekend voor isolatie en 25 voor het glas. Daar zijn twee klachten over gekomen. En de deelname aan de warmtepompen, er zijn er 86 aangevraagd, maar het is nog niet duidelijk hoeveel daarover ingetekend hebben dat loopt namelijk nog. En daar is één klacht over binnengekomen. Het aantal klachten dat zegt niet iets over de leveringstijden natuurlijk, want dat blijft overeind staan wat ik daar eerder over heb gezegd voorzitter.

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Veer heeft u nog aan willen vragen of opmerkingen?

De heer Van der Veer (PvdA): Nee, voorzitter duidelijk. Mochten er alsnog meer klachten komen, is daar wellicht een overweging te nemen om ook andere leveranciers, want er is natuurlijk een keuze gemaakt voor leveranciers door de gemeente. Wellicht is dat de overweging om te kijken of daar efficiëntie in te verwachten is.

De voorzitter: Dank u, ga uw gang.

De heer Van de Laar: Ik zal de overweging voorleggen aan de portefeuillehouder voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Van der Veer had nog een vraag ingediend. Ga uw gang.

De heer Van der Veer (PvdA): Ja dat is de straatverlichting. Daar weet volgens mij de huidige vervangende wethouders op dit onderwerp alles van. Betreffende de beginfase, we hebben veel geld geïnvesteerd en we doen nog steeds veel geld investeren in de verbetering van onze straatverlichting. Maar we krijgen steeds meer klachten vanuit bewoners en de buurtpreventieteams onder andere dat de laatste tijd, erg vaak de straatverlichting er weer uitligt, soms voor langere periode. Volgens mij hebben wij ervoor gezorgd dat wij allemaal aparte OV-kasten hebben gekregen, waardoor wij makkelijker konden ingrijpen op calamiteiten. De vraag is waarom dat dan niet gebeurt. Hoe komt dat de wijken dus drie vier, soms wel vijf dagen nog zonder licht zitten. En we merken ook dat het oplossen van meldingen qua straatverlichting, want er komen ook weer meer meldingen binnen dat zij de termijn van de tien werkdagen niet halen. Er zijn meldingen die in oktober november die nog steeds openstaan en niet zijn opgepakt. Hoe kunnen wij dat oplossen?

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van de Laar ga uw gang.

De heer Van de Laar: Voorzitter, meldingen van oktober november dat lijkt me inderdaad rijkelijk laat, dus als dat zo is en misschien heeft u zelfs ook meldingsnummers, dan zouden we dat na kunnen gaan. Want in principe moet dat gewoon snel gebeuren. Het is wel lastig vaak om een storing, althans men is daar gewoon in getraind natuurlijk om dat te doen, maar om dat op te sporen. Want dan moet er gemeten worden en dat kan een aantal dagen duren. Het heeft ook te maken met de beschikbaarheid van de meetapparatuur, dat zijn meetwagens. Maar het klopt, het college ziet inderdaad ook weer dat er een aantal gebieden meldingen toenemen. Laatst was Vrijenban ook weer twee dagen helemaal in het donker. Dat is heel erg vervelend, maar van de andere kant zien we ook de resultaten van de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan. Onder andere in het vervangen van de bekabeling die zeer oud was op sommige plekken en de vervanging van de armaturen. Waarbij er spectaculaire, kan ik zeggen, vermindering is van het aantal meldingen. En dan nemen we maar even als een variabele zal ik maar zeggen, of een indicator om te zien dat het licht daar dan wel brand en dat er minder storingen zijn in die gebieden waar een vervanging heeft plaatsgevonden. Dus dat is ook een bewijs voor het feit dat dat ook daadwerkelijk ligt aan die oude bekabeling en die oude armatuur. Dus dat programma wordt doorgezet, die vervanging van die bekabeling. Een aantal van die storingen komt ook door de astronomische klokken die vervangen moeten worden. En in 2023 worden die preventief allemaal vervangen. Het antwoord over verder die kasten vind ik wat technisch om hier allemaal te gaan vertellen. Ik stel voor om die nog technisch verder af te doen. Maar dan wil ik afsluiten met, volgende week ligt in het college en dat komt naar uw raad toe. En dan kunt u het ook agenderen want het is beleid in de raad, een raadsvoorstel dus, het beleidsplan openbare verlichting. En ik denk dat dat gezien het feit en de goede

ad 7 februari 2023

resultaten van die investeringen dat we de volle vaart moeten doortrekken in de kaders van dat beleidsplan wat u kunt komen vast te stellen. En dat dat het middel is om de storingen in Rijswijk op te lossen voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Veer?

De heer Van der Veer (PvdA): Dank u wel voorzitter. We hebben die aparte OV-kasten aangeschaft en geplaatst. En we zouden bij calamiteiten, via de piketdienst snel kunnen ingrijpen. De vraag is, gebeurt dat ook? Als bewoners melden dat op donderdag de straatverlichting in de hele wijk uit is en dat op maandag dinsdag nog niet is gebeurd? De vraag is geeft de piket, de buurtpreventie, de politie dat door. Hoe gaat dat proces verder? En de toename van de meldingen, zou daar een oorzaak kunnen liggen door alle grondwerkzaamheden in verband met glasvezel en dergelijke? En hoe houdt de gemeente daar controle op dat op het moment dat er in een wijk activiteiten zijn geweest van derden, bijvoorbeeld KPN van glasvezel, dat de straatverlichting het blijft doen? Want we hebben de indruk dat daar vaak ook een oorzaak ligt.

De voorzitter: Dank u, ga uw gang.

De heer Van de Laar: We is dan de PvdA aanneem ik aan, maar los daarvan.

De heer Van der Veer (PvdA): Ja we, ik spreek vaak in meervoud. Maar, de buurtpreventieteams die het aangeven, de bewoners die het aangeven. We zien in de wijken dat daar volop gegraven wordt en dat er daags daarna de verlichting het niet doet.

De heer Van de Laar: Ja helder. Die problematiek die ken ik niet. Die vraag had u ook niet gesteld dus die moet sowieso schriftelijk afgedaan worden. Het klopt dat die klokken vervangen zijn zodat we, een aantal of dat proces dat loopt, zodat we zelf bij de klokken kunnen en eerder bij de storingen kunnen. Waar we eerst afhankelijk waren van de elektriciteit boeren zou ik maar zeggen. Maar de technische details van uw vragen die worden dan meegenomen in de schriftelijke beantwoording. Maar het klopt inderdaad dat we er eerder bij kunnen zijn. Maar er zijn nog heel veel andere oorzaken waarom toch die storingen optreden. Dat zal u dan schriftelijk worden uitgelegd voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik graag door naar ... Bedankt voor deze, ja hoe gaan we het omschrijven, deze verandering van zaken.

10. RIB 22 096 Stand van zaken transformatie AZC naar flexwonen

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen welkom. Dan wil ik graag ook verder naar agendapunt 10, de RIB 22 096. Stand van zaken transformatie azc naar flexwonen. Dit is geagendeerd op verzoek van de ChristenUnie. Ik zou dan ook graag het woord aan mevrouw Harmsen willen geven.

Mevrouw Harmsen (CU): Dank u wel voorzitter. De vorige keer hebben we het er ook al over gehad mijnheer Van Malsen, over de stand van zaken rondom de transformatie azc. En we hadden het toen, ik zal ook even voor kijkers thuis, over gehad, hoe zit het met statushouders gezinnen, de kinderen daar, hoe vaak gaan die verhuizen? Op basis van uw brief en informatie ook op het forum bleek dat het drie keer zou zijn. Van het hotel naar het oude azc-terrein, van het azc-terrein naar het flexwooncentrum en van het flexwooncentrum naar de vaste stek. En de reden dat we nog even dit weer op het forum hebben geplaatst is, zijn er nog ontwikkelingen erin? Dat is een korte informatieve vraag. Maar ook, stel je voor, dat is gewoon heel praktisch, als de ontwikkeling van het azc-terrein iets wat vertraging oploopt maar het flexwooncentrum gaat wat

ad 7 februari 2023

sneller, is er een mogelijkheid dat bijvoorbeeld die statushouders gezinnen in één keer door kunnen naar het duurzame centrum? Dat scheelt een verhuizing voor die gezinnen. Ik dacht dat zijn twee praktische vragen. Misschien is er geen antwoord op te geven. Maar we houden graag de vinger aan de pols. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Is er iemand anders die nog hierover het woord wil voeren? Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Ja ik zag het agenda staan, dank voor het agenderen in ieder geval. En we hadden ook nog vragen over drie onderwerpen. In de brief wordt vermeld dat we in het voorjaar mensen kunnen gaan plaatsen en dat dat gefaseerd plaats gaat vinden. Wat betekent in het voorjaar, want dat komt er vrij snel aan. En wanneer is het af eigenlijk op de locatie van de Lange Klei? Dus wanneer houdt het op en is de laatste bewoner zeg maar ingetrokken? Daar waren benieuwd naar. Dan een vraag over de locatie van fase twee. In de brief wordt ook benoemd dat we nog steeds in de verkenningsfase zijn en daar waren we afgelopen zomer tijdens het raadsuitje ook nog steeds in de verkenningsfase. En was daar blijk van dat we vrij zeker waren van een locatie. Ik neem aan dat die niet is doorgedaan anders hadden we nu wel een locatie voor fase twee. Maar hoe staat het dan met die locatie vinden en wanneer hebben we uiteindelijk een locatie gevonden? En heeft u meer duidelijkheid over de subsidie wanneer we die een keer kunnen gaan ontvangen? Dat waren de vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zag net geen handen omhooggaan, dus ik ga ervan uit dat dit enige twee zijn die het woord willen voeren. Dus mijnheer Van Malsen, ga uw gang voor de eerste termijn.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter en ook mijn excuses voor de vertraging. De discussie beneden was dermate interessant dat ik iets lang ben blijven zitten om hem te voeren. De ChristenUnie vraagt eigenlijk naar de recente ontwikkelingen rondom het flexwooncentrum ten aanzien van de verhuizingen. Ik denk dat de belangrijkste informatie daarbij is dat de bewoners die nu in het Best Western hotel verblijven dat de verwachting inderdaad is dat die voor het grootste deel allemaal naar het voormalige azc zullen verhuizen. En van daaruit zullen ze ofwel naar een woning in reguliere voorraad gaan, als die beschikbaar komt tussen nou zeg maar het moment van verhuizen en het moment van openstelling van fase twee. Ofwel op het moment dat het centrum voor flexibel wonen aan de Lange Kleiweg zal sluiten, zullen zij meeverhuizen naar fase twee. En de vraag die daarna gesteld wordt, stel het centrum gaat later open en de planning voor fase twee gaat iets sneller dan verwacht, kunnen ze dan direct naar fase twee door verhuizen? Het antwoord daarop is nee. Maar dat heeft ook te maken met het feit dat wij verwachten dat het centrum op 1 maart of, in ieder geval rond begin maart open zal gaan. Eigenlijk is alles nu in kansen en kruiken om dat te doen. We zullen ook rond die tijd waarschijnlijk een persbericht naar buiten doen over, een korte reflectie, over wat er de afgelopen maanden gebeurd is, maar ook wat er de komende tijd te gebeuren staat. Dan verhuizen we ook de bewoners die nu in het hotel zitten naar die locatie toe. We geven ze dan wat tijd om beetje hun weg te vinden daar, om tot rust te komen, om naar hun hoofd hopelijk ook iets meer leeg te maken. En dan zullen we zo medio maart waarschijnlijk een officiële opening van het centrum plannen. En dan is het ook de bedoeling dat in ieder geval de mensen die nu in het hotel zitten, daar wonen. En voor wat betreft de gezinnen, er zitten een aantal gezinnen bij de groep die we nu hebben. Daar hebben het de vorige keer ook over gehad. Er zijn ook een aantal mensen wiens gezinnen deze kant opkomen die nu naar alleen in het hotel zitten. Die zullen allemaal hun eigen unit krijgen op het terrein, zodat ook gezinshereniging op het terrein plaats zal vinden. Er zijn een aantal mensen die nu in het hotel wonen die niet naar het azc, voormalig azc terrein zullen verhuizen. En dan gaat het om één heel groot gezin waar we nu een huis voor aan het verbouwen zijn om dat geschikt te maken voor dat gezin. En een aantal hele specifieke gevallen die ook vanuit het COA, waar door het COA ook al aangegeven is dat we die niet zo op deze manier in deze locatie kunnen inhuizen omdat ze een bepaalde

ad 7 februari 2023

behoefte hebben, of een bepaalde levensstijl. Om het maar eventjes heel eufemistisch te zeggen. Dat geeft ook antwoord op de vraag van Wij. Rijswijk, wanneer plaatsen we mensen? De andere vraag van Wij. Rijswijk, welke locatie hebben we in het oog voor fase twee? We hebben daar kortgeleden een presentatie over gegeven aan uw raad. Het is een pand aan de Bordewijkstraat. Eigenlijk specifieker, het is de Verrijn Stuartlaan, maar de Bordewijkstraat die loopt er omheen, het is aan de rand van de Plaspoelpolder. Daar zal een kantoorpand omgebouwd worden tot zo'n vierhonderd flexwoningen om zo'n zeshonderd mensen te kunnen huisvesten vanaf 2024 voor minimaal tien jaar. De andere vragen over de subsidie, de subsidie is inmiddels ook toegekend. Dat is ook onderdeel van de presentatie. Ik geloof zelfs dat we dat bericht al eerder naar buiten hebben gebracht. En dat heeft volgens mij ook in diverse media gestaan. We hebben een subsidie ter hoogte van 4,8 miljoen euro gekregen voor het exporteren en het transformeren van zowel fase een, dus zowel het voormalige azc, als ook fase twee. Dus het pand aan de Bordewijkstraat naar centra voor flexibel wonen. Dus dat is denk ik alles. Dat zijn volgens mij alle vragen die ik heb genoteerd. En daarbij laat ik het in de eerste termijn voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Harmsen heeft u nog behoefte aan een tweede termijn? Mijnheer Van Dam nog behoefte aan een tweede termijn? Nee. Mijnheer Braam, ga uw gang.

De heer Braam (Beter voor Rijswijk): Dank u wel voorzitter. Toch nog één kleine aanvullende vraag. Gewoon het aantal plekken wat er beschikbaar gaat komen in de Plaspoelder straks in de verlenging. Dan gaat het dus om zeshonderd woonplekken als ik het goed begrijp. Begrijp ik nou goed dat die plekken nadrukkelijk bedoeld zijn als spoedzoekersplekken? Of wordt het verdeeld in spoedzoekers zoals het bedoeld is op de oude azc locatie, met een plus voor de groep die dat daar zeg maar in het concept flexwonen gaat landen? Dus daar gaat nog even een antwoord op.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Van Malsen, ga uw gang.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. De verwachting is in ieder geval dat op het moment dat het centrum voor flexibel wonen aan de Lange Kleiweg zal sluiten dat we iedereen die daar dan nog woont mee kunnen nemen naar fase twee, naar het volgende centrum voor flexibel wonen. Dat betekent dus dat we in ieder geval die verhouding in stand kunnen houden. Maar de exacte verhouding van spoedzoekers en overige doelgroepen, daar zijn we nu nog mee bezig. Want dat is een traject dat we ook met de beheerder van het gebouw, de corporaties en wij als gemeente nog moeten nog moeten uitonderhandelen. De voorwaarden van de subsidies schrijven echter wel voor dat minimaal 30 procent van de appartementen in dat flexwooncomplex verhuurd moeten worden aan aandachtsgroepen. En daar vallen onder andere Oekraïense ontheemden, statushouders, maar ook nog een aantal andere groepen onder. Dus de verwachting in het kort is dat we in ieder geval de mensen die daar straks wonen, aan de Lange Kleiweg mee kunnen nemen naar fase twee, maar de exacte verhoudingen en de exacte bemensing zeg maar van fase twee, die moeten we nog uitwerken.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Sleddering, ga uw gang.

De heer Sleddering (VVD): Dank voorzitter. Even voor het verslag ook de opmerking van de wethouder dat die op enig moment daar een persbericht over zal uitgeven. Uiteraard mag hij dat doen maar, ik ga ervan uit dat hij eerst voor even netjes een RIB naar de raad doet.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, ga uw gang.

ad 7 februari 2023

De heer Van Malsen: Ja de heer Sleddering haalt mij de woorden uit de mond. Uiteraard bedoelden wij dat. We zullen altijd eerste raad informeren en dan pas de media.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik het graag hierbij laten en het agendapunt sluiten.

11. RIB 22 098 Eerste herziene versie Rijswijkse Prestatieafspraken 2022-2025

De voorzitter: Dan wil ik graag door naar het volgende agendapunt, agendapunt 11. Dat is de RIB 22 098, de eerste herziene versie Rijswijkse prestatieafspraken 2022-2025. Die is geagendeerd op verzoek van GroenLinks en PvdA. Wie van de twee mag ik als eerst het woord geven? Mevrouw, Oude Aling, ga uw gang.

Mevrouw Oude Alink (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. We hebben inderdaad deze afspraken geagendeerd. Dat zijn afspraken waar wij blij mee zijn gezien deze wat ons betreft beter aansluiten bij ons coalitieakkoord. En ook gezien wat acties die de coöperaties gaan nemen voor verduurzaming, dat spreekt ons natuurlijk wel aan. Dus de inhoud van de afspraken die onderschrijven wij, maar we zijn wel benieuwd naar, hoe gaan we deze doelen samen met coöperaties ook verwezenlijken? Dat er meer gebouwd moet worden, dat lijkt ons duidelijk. In ons coalitieakkoord staat dat we minimaal 30 procent sociale huurwoningen in onze stad moeten hebben en behouden. En ook als we kijken naar de regionale realisatieagenda, dan is het noodzakelijk om ook in Rijswijk meer sociale woningen te bouwen dan we aanvankelijk dachten. Dat is ons ook uitgelegd in de presentatie van 10 januari als ik het goed heb. Dus we zijn heel erg benieuwd naar de visie van het college op sociale huur in Rijswijk en de benodigde nieuwbouw. En ook wat er na 2025 op de planning staat als de prestatieafspraken opnieuw herzien worden. We hebben begrepen dat deze visie gedeeld zou worden met de raad. En wat is de termijn waarop we die kunnen verwachten? En daarnaast zijn we benieuwd naar de plannen van iets meer binnenkort. Ziet de wethouder binnenkort mogelijkheden om de benodigde sociale huurwoningen toe te voegen op basis van bijvoorbeeld de locatiescans? En dan heb ik het over komend jaar, de komende twee jaar. We zijn benieuwd naar de aanstaande projecten. Tot zover eerste termijn.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Van der Veer.

De heer Van der Veer (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Het agendapunt is door GroenLinks met steun van de PvdA op de agenda gezet. Veel vragen die wij hadden, zijn ook gesteld door GroenLinks. We hebben al eerder gevraagd aan het college, geef ons eens een doorkijk naar, hoe gaan we die 30 procent realiseren in heel Rijswijk. Als we dan ook de andere afspraken erbij hanteren dat we evenwichtigheid in de wijk, verschillende soorten bouw in de wijk, hoe gaan we dat realiseren. We hebben gemerkt tijdens wijkbezoeken dat onder andere in wijken die nu benoemd worden in deze prestatieafspraken dat mensen graag terugkeren in die wijken. Maar door de mix die we gaan hanteren dat waarschijnlijk niet gaan halen. Is het college bereid om daar nog eens goed naar te kijken zodat we kunnen zorgen dat de bewoners terug kunnen keren naar hun eigen wijk? De locatiescan is al genoemd voor sociale woningbouw of voor goedkope bouw in Rijswijk. Dit was het even eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Heeft iemand anders? Mijnheer Cupedo.

De heer Cupedo (Wij. Rijswijk): Een puntje van orde. Alle vragen die door de Partij van de Arbeid zijn gesteld die zijn al in een vorige vergadering gesteld. Dus totaal overbodig.

De voorzitter: Waarvan akte. Dank u wel mijnheer Cupedo. Verder is niemand die? Ga uw gang mevrouw Ten Brummelaar.

ad 7 februari 2023

Mevrouw Ten Brummelaar-Hermans (Rijswijks Belang): Dank u wel voorzitter. We hebben het stuk gelezen en het is natuurlijk goed dat de woningen verduurzaamd worden en dat er gekeken wordt naar sociale woningbouw in Rijswijk. Wij zijn wel heel nieuwsgierig of daar ook gesproken gaat worden over de verdeelsleutel die er nu is voor sociale huurwoning. Onze informatie is zo dat 25 procent van de woningen toebedeeld worden aan Rijswijkers en de overige 75 procent aan inwoners in alle andere randgemeenten en gemeenten. En wij zouden het wel als partij heel belangrijk vinden dat als wij huurwoningen gaan bouwen, met name sociale huurwoningen in Rijswijk, dat deze ook beschikbaar komen voor Rijswijkers. Dus ons voorstel zou zelfs zijn om deze verdeelsleutel in het geheel om te draaien, 75 procent naar eigen inwoners en 25 procent voor overige. Dank u wel.

De voorzitter: Dan zou ik nu graag het woord aan de wethouder willen geven. Ga uw gang.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter, dank ook voor de vragen. Er zitten inderdaad een paar dubbelingen in, maar misschien goed om daar toch nog even bij stil te staan. Vraag van GroenLinks over, of eigenlijk een vraag van GroenLinks en de PvdA over de doorkijk naar hoe we de 30 procent sociaal gaan behouden. Ik denk dat het beste is om daar inderdaad schriftelijk op terug te komen, want dat zou een scan moeten zijn, of resultaat van een scan die we volgens mij al een paar keer genoemd hebben. En ik wil daarbij toezeggen dat we die uiterlijk het volgende kwartaal, dus het tweede kwartaal van 2023 aan u voorleggen. En de vraag is nog wel even hoe we uw raad daar dan het beste in meenemen. Mijn voorstel zou zijn om daar dan ook een beeldvormende sessie aan vooraf te laten gaan, gelijk aan de sessie die we ook gehad hebben onlangs over de huisvestingsverordening en het flex wonen. Dan de vraag van de Partij van de Arbeid of het college bereid is om goed te kijken naar de terugkeergarantie. Dat is een gesprek dat we al meerdere malen ook gevoerd hebben met synchroon, de ontwikkelaar van Te Werve Oost en Rijswijk Wonen. De beide partijen geven aan dat het op zich mogelijk moet zijn om die terugkeergarantie voor iedereen die terug wil keren te garanderen, te geven. In de praktijk blijkt dat het niet zo is dat iedereen die daadwerkelijk de wijk verlaat, ook weer de wijk in de wijk terug zal keren na de renovatie. En het is ook al tot mij gekomen dat er een aantal mensen die nu al verhuisd zijn, waarschijnlijk zullen blijven in de nieuwe woningen die ze hebben betrokken. En de vraag van Rijswijks Belang over de verdeelsleutel tussen het toewijzen van woningen aan Rijswijkers en mensen van buiten Rijswijk. Het klopt inderdaad dat wij daar wettelijk gezien maximaal 25 procent van de toewijzingen mogen doen volgens lokaal maatwerk zoals dat heet. En dat is wat complexer dan alleen maar woont u in Rijswijk of niet? Maar we hebben daar een aantal regels voor. En we wijzen nu zo'n 18 procent van de verhuizingen toe, of van de woningen toe aan Rijswijkers volgens die regels voor lokaal maatwerk. Dat betekent dus dat iemand voorrang kan krijgen op basis van een aantal criteria. En de suggestie van mevrouw Ten Brummelaar om te kijken of we die verhouding van 25/75 procent niet om kunnen draaien, dat mag helaas niet. Het is een wettelijke grens waar we aan zitten met die 25 procent. Er is nog wel sprake geweest, landelijk, om die die grens te verruimen. Maar voor nu is dat nog niet aan de orde en volgens mij is daar ook nog helemaal geen wetsvoorstel ... Het wetsvoorstel ligt wel voor, maar het is nog zeker niet aangenomen. Maar dan zou het percentage van 25 naar 50 procent gaan. Tot zover eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik graag het woord geven aan mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering (VVD): We waren gisteren als raadsleden uitgenodigd voor een bijeenkomst over nieuwe huisvestingsverordening van onze regio. En daarin werd gezegd dat het percentage fiftyfifty gaat worden. Maar ik weet niet waar dat dan op gebaseerd is. Het was nu 25/75 en het wordt 50 procent lokaal regionaal en 50 procent anders.

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, ga uw gang.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. Dat is precies het wetsvoorstel waar ik het net over had. Er is vorig jaar een wetsvoorstel aangekondigd door Hugo de Jonge om van 25 procent lokaal maatwerk mogelijkheid te bieden tot 50 procent lokaal maatwerk. En dat ligt nu voor, maar dat wetsvoorstel is nog niet aangenomen en ik weet zo ook niet wat de planning daarvan is. Maar dat is voor nu nog niet aan de orde. Maar dat is zeker iets wat mogelijk in de toekomst op ons af gaat komen.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk (CDA): Ik heb nog een vraagje over de aantallen sociale woningen die worden nieuw gebouwd. Het vorige convenant prestatieovereenkomst was een lijst, een bijlage waar die werden opgesomd. Nu moet je ze wat verspreid in de tekst vinden. En we weten dat in Te Werve natuurlijk de komende jaren ook een aantal sociale woningen worden gesloopt. Wat is nou totaal aantal woningen wat de komende twee jaar nog wordt bijgebouwd en hoeveel worden er gesloopt? Kan de wethouder dat even aanduiden?

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, ga uw gang.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank. Naar aanleiding van de gegeven antwoorden had ik nog wel de opmerking, misschien aansluitend bij anderen, als we nu zien dat ... Ik ben heel blij te horen dat er een terugkeerregeling komt, een terugkeergarantie komt voor mensen. U geeft aan, niet iedereen komt terug. Dat naar ik begrijp uit uw woorden. Maar daarbij, omdat mensen een ander huis vinden waar ze heel erg tevreden over zijn en dus zelf kiezen om niet terug te komen. En het is niet een verplichting. Dus ik zou nog graag enige verduidelijking zien van, het is een regeling waar je gebruik van kan en mag maken. En bedoelt u dat je in de praktijk ziet dat veel mensen zeggen, ik heb nu een nieuw huis en daar blijf ik en daar geef dan de voorkeur aan, of zit er iets anders achter?

De voorzitter: Om het niet helemaal door de war te gaan laten lopen, zijn er nog meer mensen die nog woord willen voeren als een soort van vertraagde eerste termijn? Niet meer. Dan wil ik graag opnieuw het woord geven aan mijnheer Van Malsen en daarna door te gaan naar de tweede termijn. Het is een beetje door de war gaan lopen mijns inziens.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. Ik was in de veronderstelling dat we al in de tweede termijn waren. Maar fijn, dan doen we het gewoon zo. Voor wat betreft de vraag van het CDA over hoeveel woningen er nu precies gesloopt worden en precies teruggebouwd worden. Er worden in Te Werve Oost zo'n 350 woningen gesloopt de komende jaren. In de Bomenbuurt weet ik zo niet wat de exacte aantallen zijn. In Te Werve Oost zullen er zo'n 550 woningen voor terugkomen. Maar ik denk ook gezien de vraag die GroenLinks eerder al stelde ten aanzien van een overzicht van de projecten die nu in de pijplijn zitten om het zo maar te noemen, het goed is dat we dat schriftelijk aan doen toekomen. En even een mooi lijstje maken van wat er nou eigenlijk allemaal op de planning staat wanneer en zo verder. Dan de vraag van D66 over de terugkeergarantie, het is inderdaad een terugkeergarantie en geen terugkeerverplichting. Dus het is aan iedereen zelf om te bepalen of ze ik daadwerkelijk terug willen keren, of dat überhaupt aan de orde is. Er zijn ook veel mensen die bijvoorbeeld op leeftijd zijn die nu een verhuisvergoeding krijgen en anderen een urgentieverklaring. En tegen de tijd dat hun oorspronkelijke woning verbouwd is, of er een woning weer beschikbaar komt waar ze anders in terug zouden kunnen komen, zijn ze misschien niet meer in staat om die woning te betrekken. Dus die kiezen er dan bijvoorbeeld voor om niet terug te keren. Dat gezegd hebbende, het moet natuurlijk wel zo zijn

ad 7 februari 2023

dat iedereen die het wel wil dat kan. En dat is de garantie die die corporaties afgeven. En dat betekent in veel gevallen dat er dus voldoende sociale huurwoningen beschikbaar moeten zijn voor de mensen die terug willen keren. Maar er zijn ook woningen die net boven het sociale segment uit zullen komen waar mensen naar terug kunnen keren. Mits ze dat kunnen betalen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik graag, even kijken, mijnheer Van Enk had nog een vraag of een opmerking?

De heer Van Enk (CDA): Ja nog een vraag op wat de wethouder net had verteld.

De voorzitter: Daarna wil ik het gaan afsluiten.

De heer Van Enk: Er worden 450 woningen gesloopt in Te Werve en 550 kom daarvoor in de plaats. Ik had toch goed begrepen in het vorige forum dat dat gedifferentieerd zou zijn? Dat worden toch niet 550 sociaal in Te Werve, of wel?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. De verwachting is, of de verwachting, het idee is inderdaad niet dat dat 100 procent sociale huurwoningen zullen zijn. Het idee is dat Te Werve een wat meer diverse wijk zal worden, waarin ook mensen die hun wooncarrière daar willen maken dat kunnen doen. En dus zullen er ook koopwoningen en duurdere huurwoningen in de wijk terugkomen.

De heer Van Enk (CDA): Een interruptie, vorige keer uitgelegd 50 procent zou dat zijn toch, van die 550?

De heer Van Malsen: De nota van uitgangspunten gaat nu uit van ongeveer 50 procent. Dat percentage staat natuurlijk niet steen gebeiteld. En zeker gezien de opgave die wij hebben om het percentage sociale huurwoningen op 30 te houden stads breed, zou het kunnen dat dat percentage in de praktijk wat hoger uit zal vallen. Maar het onderliggende uitgangspunt van een meer diverse gemêleerde wijk dat staat nog steeds als een huis.

De heer Van Enk (CDA): Of er nou per saldo name sociale woningen

De voorzitter: Mijnheer Van Enk, ik wilde het graag af gaan ronden. Ik denk dat er voldoende beantwoording geweest is.

De heer Van Malsen: Ja ik kan het nog wel beantwoorden. Dus de vraag of ik ...

De voorzitter: Ik vond het ik vond het voldoende voor nu.

De heer Van Malsen: Dank u wel voorzitter. Dan kom ik er later wel terug bij de heer Van Enk.

De voorzitter: Dan zou ik graag door willen naar agendapunt 12, de RA 22 052. Inwoner Rijswijk, mogelijk oneerlijke toewijzing project wonen in de Cocon.

Mevrouw Oude Alink (GroenLinks): Voorzitter, was er nog geen tweede termijn, die was er niet meer?

De voorzitter: Ben ik nou alles helemaal door de war aan het gooien?

ad 7 februari 2023

Mevrouw Oude Alink: Ik heb mijn termijn gehad. Ik wou nog wel reageren als dat mag hoor. Oké, dank u wel. Volgens mij had ik hem gemist.

De voorzitter: Ga uw gang, excuses van mijn kant in deze.

Mevrouw Oude Alink (GroenLinks): Geen probleem hoor. Dank aan de voorzitter. We zijn inderdaad blij om te horen dat inderdaad de wethouder dat onderkent wat wij noemen (de PvdA en GroenLinks), dat op verschillende plaatsen in de stad ook op de kortere termijn grote plannen zijn voor grootschalige sloop en nieuwbouw. En wat ons opvalt is dus ook inderdaad wat al eerder is genoemd dat het vaak gemengd is. Wat dus betekent dat midden huur wordt toegevoerd en dat maakt de terugkeergarantie en ook het afgesproken percentage sociale huur dat we moeten bereiken misschien iets moeilijker te behalen. Wij zijn geïnteresseerd in de visie op de sociale huur zoals dat inderdaad beloofd is. En we hopen dat die plannen op de korte termijn daar dan ook in zijn opgenomen. Want de compensatie voor de woningen die verdwijnen die worden nu nog vooral volgens de prestatieafspraken gezocht in het Havenkwartier bij de broodfabriek. Terwijl wij ons voor kunnen stellen dat wij, als je gemengde wijken wilt realiseren dat je dan ook kijkt naar andere plekken. Daar zijn we benieuwd naar. En ik had ook nog een puntje dat misschien niet helemaal hierop aansluit. Maar we hebben ook gehoord over die verdeelsleutel. Tijdens de presentatie van de wooncorporatie is dat meer dan de helft van de Rijswijkse woningzoekers een andere gemeente dan Rijswijk als eerste focusgemeente heeft. Slechts 7 procent reageert uitsluitend op woningen in Rijswijk. Dus dat even als notitie in de zijlijn. Tot zover de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u. Is er nog iemand anders die behoefte heeft aan een tweede termijn? Mijnheer Van der Veer niet? Niemand meer? Mijnheer Van Enk, u heeft eventueel nu nog de ruimte voor de tweede termijn, die wil ik niet ontnemen.

De heer Van Enk (CDA): Ik ben een beetje verwarring voorzitter. Want ik kijk naar het persbericht van een tijdje geleden en daar staat dat wethouder zegt, wij hebben dringend herziening van lokale afspraken nodig. Er moeten meer sociale woningen bijkomen. Terwijl hij op dit moment antwoord schuldig blijft of we er nou per saldo meer of minder terugkrijgen. Daarover ben ik een beetje in verwarring.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Malsen, u mag antwoord geven op deze twee vragen, as good as it gets, ga uw gang.

De heer Van Malsen: Dank u voorzitter. Te beginnen bij de vragen en opmerkingen van GroenLinks over de visie rondom sociaal. In de eerste termijn heb ik de toezegging gedaan om die u te doen toekomen in het tweede kwartaal van dit jaar. Dan voor wat betreft de vraag van de heer Van Enk. Hij verwijst naar een persbericht. Ik heb dat persbericht zelf niet voor me, dus ik kan moeilijk commentaar geven op wat er in dat betreffende persbericht staat. Feit blijft dat de uitdaging om die 30 procent sociaal te behouden een behoorlijk grote is. Waar we op de korte termijn een aantal projecten van start zullen laten gaan, onder andere op de Godfried Bomans locatie. We zullen Te Werve Oost natuurlijk goed in de gaten houden. En zo zijn er nog een aantal locaties waarvan ik ook al gezegd heb dat we die op een rijtje zullen zetten en met uw raad zullen delen. En het liefst ook in een beeldvormende sessie voorafgaand aan een forum en een raad, zodat we ook uw raad goed meenemen in hoe we deze klus gaan klaren. Dank voorzitter, dat is wat mij betreft de tweede termijn.

12. Inwoner Rijswijk - Mogelijk oneerlijke toewijzing Project Wonen in de Cocon

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Dank u, dank u. Dan gaan we nu wel daadwerkelijk afronden en door naar het volgende agendapunt. Zoals zojuist gezegd, RA 22 052. Ingediend door, op verzoek van Rijswijks Belang. Wie van de twee dames mag ik het woord geven? Mevrouw De Haan-Niesen, ga uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen (Rijswijks Belang): Dank u wel voorzitter. Het klopt inderdaad, deze RA stond op de lijst met ingekomen stukken bij het vorige forum samenleving. Onze fractie vraagt zich af hoe dit heeft kunnen gebeuren. Het raadsadres had een A van afhandeling door college met afschrift aan de raad. Dit raadsadres dateert van 30 november 2022. Inmiddels zijn we 9 weken verder. Is deze RA inmiddels beantwoord gezien onze fractie al eerder heeft aangegeven in een forum en raadsvergadering dat het fijn zou zijn dat raadsadressen binnen de gestelde termijn beantwoord worden en inwoners niet zo lang laten wachten op een antwoord. Ik heb gisteren een afspraak gehad met de wethouder en we hebben dit daarin ook besproken. En we zijn allebei van mening dat wanneer je de politiek serieus ... Dat we als politiek serieus genomen worden dat we dan ook inwoners moeten gaan beantwoorden en niet pas 9 weken, of 6 maanden, of 11 jaar later. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Is er iemand anders die hier nog het woord over wil voeren? Mijnheer Cupedo, ga uw gang.

De heer Cupedo (Beter voor Rijswijk): Ja een korte vraag. Een vraag aan de wethouder. Kunt u aangeven als een politieagent, brandweerman of verpleegkundige met een beginnend salaris van tussen de 2 en 3 duizend euro, in aanmerking kan komen om te wonen in de Cocon. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer van Enk, ga uw gang.

De heer Van Enk (CDA): Alleen van dat raadsadres zou ik willen vragen, we hebben de overweldigende belangstelling gezien voor die honderd woningen. De toewijzing is dan ook geen sinecure. Was het niet mooi geweest als het college het initiatief van destijds met kracht had voortgezet en gewoon nog een paar honderd van dit soort woningen uit het groeifonds had betaald en daar had laten investeren. Is dat nog een plan om binnenkort uit te gaan voeren?

De voorzitter: Dank u. Als ik verder niemand meer zie, dan wil ik graag de eerste termijn afsluiten en het woord geven aan mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. Eerst de vraag van Rijswijks Belang over de afdoening van deze brief. Nadat de brief ontvangen is, is er ambtelijk al vrij snel contact opgenomen met de indiener. Er is aangegeven dat VSN ook graag weer contact op wil nemen met de inwoner, VSN is de maatschappij die het fonds beheert. De inwoner is dan ook eigenlijk vrij vlot na het sturen van de brief geïnformeerd over het toewijzingsbeleid en waarom deze inwoner zelf afgewezen is. En dat is ook de manier waarop het hoort. Want VSN is de beheerder ook van gegevens en van de toewijzingen zelf. Dus dit is iets wat tussen de bewoner en VSN verder geregeld is. En tot slot, is er aan de inwoner nog gevraagd of er meer nodig was na het contact met VSN? En het antwoord van de bewoner daarop was nee. En het raadsadres is daarmee dus ook afgedaan. Dus de inwoner is daadwerkelijk wel spoedig geïnformeerd. Dat gezegd hebbende, het is blijkbaar niet helemaal duidelijk dat dat zo gegaan is. Ik moet eerlijk toegeven dat het voor mij ook eventjes zoeken was in een mail hoe dit proces nou precies verlopen is. Dus dat is wel een aandachtspunt voor mij en voor ons om ervoor te zorgen dat we in het vervolg weten dat, als er een raadsadres op de agenda staat dat we die inderdaad tijdig afdoen, dat inwoners ook niet lang op hun antwoord van college dan wel raad hoeven te wachten. Dan de vraag van Beter Voor

ad 7 februari 2023

Rijswijk, kan een politieagent of een onderwijzer met een startsalaris van 2 à 3 duizend euro in aanmerking komen voor wonen in de Cocon? Er zijn een aantal voorwaarden die gesteld worden aan wonen in de Cocon. Dus dat zijn de Woonfondswoningen. Er is een puntenstelsel in het leven geroepen en inschrijvers kunnen maximaal 12 punten scoren. Die punten die worden toegewezen op, of een inwoner een sociale huurwoning achterlaat of niet. Of een inwoner maatschappelijke binding heeft met Rijswijk. En dat betekent dat ze de afgelopen tien jaar tenminste zes jaar onafgebroken ingezetene zijn geweest van Rijswijk. En drie, ze moeten kunnen aantonen of ze een economische binding hebben met Rijswijk. En dat betekent dat de potentiële huurder een arbeidsovereenkomst heeft van minimaal 24 uur per week bij een werkgever in de gemeente Rijswijk. Dat geeft geen direct antwoord op de vraag van de heer Cupedo, want we maken inderdaad geen onderscheid tussen beroepsgroepen. En ook over het inkomensniveau, daar zeggen we eigenlijk niks over in de toewijzingsvoorwaarden, behalve dan dat we voorrang geven aan mensen die een sociale huurwoning achterlaten. En mensen die 2 à 3 duizend euro in een maand verdienen, dat is doorgaans ook juist de doelgroep die in sociale huurwoningen woont. Dus uiteindelijk zou mijn antwoord in het kort zijn, ja ze kunnen in aanmerking komen. Maar niet per se omdat ze een politieagent of een leraar zijn. En ook qua kosten zou het meer in de lijn der verwachting liggen dat iemand met een dergelijk salaris een sociale huurwoning betreft. En daarom wederom het belang van de opdracht om de 30 procent sociale huur voorraad te behouden. En dan de vraag van het CDA over, als het zo'n succes is, waarom gaan we er dan niet mee door? We zijn nu het project aan het evalueren, dus de kwantitatieve evaluatie daar zijn we al vrij ver mee. Want dat is ook iets wat in diverse media tot iedereen gekomen is. Maar we willen daarbij ook goed kijken naar het kwalitatieve aspect. Waarom verhuizen mensen naar een dergelijke woning, wat laten ze achter en ook, hoe kunnen we het fonds als we dat door willen zetten, of als we een dergelijke aanpak willen kiezen voor de toekomst, zo vormen dat de woningen betaalbaar zijn, betaalbaar blijven of misschien zelfs nog betaalbaarder worden. Maar dat is de stap die we eerst willen zetten voordat we nog een keer eventueel een dergelijk project gaan lanceren. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ja mevrouw De Haan-Niesen, ga uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen (Rijswijks Belang): Dank u wel voorzitter, dank u wel wethouder voor de beantwoording. Een positief geluid. Wat ik me wel afvraag, u zegt dat er met de briefschrijver contact is opgenomen. Is dat door middel van bellen gegaan of een schrijven? Als het door een schrijven is gegaan, krijgen we daar nog een afschrift van aan de raad zodat we mee kunnen lezen? En ik hoop na vanavond dat we dit soort discussies niet meer hoeven te voeren. Dat alle afschriften naar de raad komen zodat we ook weten van tevoren waar we over debatteren, want het is eigenlijk zonde van onze tijd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Cupedo.

De heer Cupedo: Ja heel kort. Dank voor de antwoorden wethouder. Ik neem het mee naar de fractie en we komen er wellicht later op terug.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk, heeft u behoefte aan een tweede termijn? Mooi. Mijnheer van Malsen, ga uw gang.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. De concrete vraag over, is het contact geweest per telefoon of per schrijven, per e mail of zoals hier naast mij gesuggereerd werd, per postduif. Dat moeten we even uitzoeken en daar komen we op terug. En dan zullen we dat ook met uw raad delen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wat mij betreft kunnen we dit agendapunt sluiten.

13. Raadsvoorstel Economische Visie

De voorzitter: En dan komen we bij het raadsvoorstel economische visie 23-001. Dit raadsvoorstel hoort eigenlijk bij het forum samenleving, maar het presidium heeft om agenda technische redenen besloten dit raadsvoorstel op de agenda stad voor te leggen. En ik zie dat mijnheer Van Damme nog bij beneden is op dit moment. Mijnheer Sleddering, heeft u een vraag of opmerking heel kort?

De heer Sleddering (VVD): Ik was toevallig bij die vergadering presidium en we hebben niet zomaar dat besloten om het hier te doen. Het hoort hier.

De voorzitter: Dank u wel. Die informatie is niet tot mij gekomen. Ik lees slechts op, ik ben een soort Leontien Ruiters, maar dan iets minder aantrekkelijk. Ik lees gewoon op. Mijnheer van Damme schittert nog door afwezigheid op dit monument. Dan zou ik graag willen voorstellen om een schorsing van tien minuten in te lassen op dit moment. Tenzij het korter kan, dan uiteraard korter. We kiezen nu voor schorsing van tien minuten. Dank u wel. Heren en dames, dames en heren, ik zou graag willen aanvangen. Dank u wel. Agendapunt 13, zoals zojuist geïntroduceerd en met aanwezigheid van wethouder van Damme, zijn er vragen van om te beginnen ChristenUnie mevrouw Harmsen. Die zou ik dan ook graag bij deze woord willen geven. Ja u bent aan de beurt.

Mevrouw Harmsen (CU): Dank u wel. Ja ik had maar korte vragen. Informatieve vragen natuurlijk, die te beantwoorden zijn. Ik zat me eerst gewoon af te vragen, wat gebeurt er eigenlijk als we het raadsvoorstel niet hebben, waarom is het eigenlijk los gegeven? Ik snap het vanuit het punt van winkelbeleid wel, maar niet als algemeen voorstel waarom het nodig is om dat te doen. Gewoon een informatieve vraag, geen politieke achtergrond. Een tweede vraag over klimaat. Ik heb met Control F even weer gecontroleerd en het woord komt er zeven keer voor, maar zes keer in vestigingsklimaat, één keer als klimaatadaptatie. Terwijl dit toch een heel groen en duurzame raadsakkoord is. Dus daar weeg ik het ook aan af. En ik vroeg me af of de economische visie zeg maar, hoe gelieerd is dat aan de rest van het groene akkoord wat ik proef zeg maar. Economie is ervoor om banen te creëren. Ik dacht dat economie er ook was om welzijn in de samenleving te creëren en ook de natuur in balans te houden, daar is de economie ook voor. Terwijl de middelen die u aangeeft als focusgebieden, vind ik prachtig. Economie, techniek en energie gaan me allemaal aan het hart. Die kunnen positief worden aangewend, of neutraal of negatief, maar daarmee zijn we er niet uit. Je kunt banen erin creëren, maar je kunt een innovatie doen in killer drones, je kunt ook een innovatie doen in nieuwe waterberging voor Pasgeld. Je kunt techniek gebruiken voor verslavende algoritme, je kunt techniek gebruiken om het Westland verder te vergroenen. Je kunt fossiele energie of duurzame energie banen gaan creëren. Dus ik had er iets meer scherp te verwachten om de economie, om de planet en people dichter bij de profit te brengen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er veel mensen die een eerste termijn ... Dan doen we gewoon het hele rondje dan ... Udo Oelen, u was als eerste. Ga uw gang.

De heer Oelen (VVD): Dank u wel voorzitter. Dank college, wethouder voor dit lezenswaardige stuk. Het is kennelijk geschreven door iemand met een vlotte pen, dat mag gezegd worden. Ik heb drie kleine vragen. Ten eerste, we hebben het in 2020 hier in de raad gehad over de economische strategie. En daar zaten ook allemaal pijlers onder die sterke samenhang kennen met de pijlers die nu worden genoemd, sterke netwerken,

ad 7 februari 2023

sterke gebieden, inzoomen op verduurzaming, Rijswijk sterker profileren. Het zal u bekend voorkomen uit het huidige stuk. Daar vloeiende ook geloof ik nog een actiepunten uit voort. En mijn eerste vraag eigenlijk is, wat heeft dat nou in de afgelopen periode nu concreet opgeleverd? Nou ik zei het al, als ik dan kijk naar die pijlers in deze visie dan zie ik grote overlap, zoals gezegd consistent en dat is goed. Maar ik vraag me wel af wat dit plan dan onderscheidend maakt van het oude plan. En waarom het er nu is. Waarom moeten we het er hier nu over hebben? En mijn derde punt is de formulering van een aantal doelen voor 2030. Die zijn vrij abstract, termen als, het is versterkt. Om welke reden is ervoor gekozen om dat zo algemeen te houden en waarom zijn er niet meer smart doelen geformuleerd? En zou het te overwegen zijn om dat alsnog te doen? Tot zover mijn eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Dan geef ik graag het woord aan Beter Voor Rijswijk.

De heer Braam (Beter voor Rijswijk): Dank u wel voorzitter. Ik heb het stuk aandachtig gelezen, inderdaad ik sluit me zeker aan bij de VVD. Het is een stuk wat fijn leesbaar is, wel heel veel kleine lettertjes. Maar goed, of je nou veertig A4'tjes hebt of twintig A4-tjes, dan kies ik toch wel voor het laatste met de kleine lettertjes van tegenwoordig. Met die programma's kun je de boel lekker opblazen en dan is het nog goed leesbaar. Wat me in het stuk heel erg opvalt is dat er eigenlijk slechts op één bladzijde wordt ingegaan op de handjes. Eigenlijk een onderwerp waar de VVD altijd mee kwam. De scholen met de handjes die die we een beetje missen hier in de regio. En ze zijn er natuurlijk wel, denk onder andere aan ook de slagersschool die we in de Plaspoelpolder hebben. Ik mis het een beetje. Dat wordt op een gegeven moment aangegeven in een klein groen blokje. En dan moet ik even kijken welke bladzijde dat ook alweer is. Dat is bladzijde 17 waar vooral in ieder geval ingezet zou moeten worden op praktisch opgeleid personeel, dat dit vooral een kans biedt om op in te zetten. Nou begrijp ik best dat dit een algemene economische visie is en dat daar straks nog allemaal uitwerkingsvoorstellen of uitwerkingsnota's, notities moeten gaan komen. Maar ik vind het toch jammer dat het zo erg onderbelicht is gebleven in dit stuk. Dus daar zou ik toch graag het college of de wethouder willen vragen, hoe hij daar tegenaan kijkt. Verder vind ik het heel goed dat daar gekeken wordt naar de regio. We zijn hier niet een eilandje. We worden toch een beetje geschetst als de gemeente die het hart siert binnen Haaglanden. En dat mag dan ook nadrukkelijk worden benoemd. En dat herken ik wel, dat zie ik wel terug in dit verhaal. Voorzitter, de vraag is eigenlijk met name gefocust op de handjes. Dus daar zou ik toch wel graag wat meer van willen horen van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan D66.

Mevrouw Woudstra (D66): Voorzitter dank. Allereerst dank voor het stuk. Wij waren natuurlijk in blijde verwachting ervan. We weten dat er met veel ondernemers en anderen is gesproken over de visie. Dan wil ik me wel even aansluiten, ons grootste punt is eigenlijk, we missen die wat concretere invulling. Nou weten we dat het een visie is. Maar ook dan zouden we graag zien dat er wat duidelijker gezegd wordt waar we nou in Rijswijk voor gaan. Het werd misschien al genoemd want er wordt wel gesproken over wat ons profiel is, maar we zien nog niet, behalve de aangegeven richtingen, welke keuzes we dan specifiek maken. Om een voorbeeld te geven, als nu een logistiek centrum naar Rijswijk wil komen, vinden we dan op basis van deze visie dat daar plek voor is? En is de bereikbaarheid en de mobiliteit van Rijswijk ook voldoende om daar echt invulling aan te kunnen geven? Of pakken we deze visie op om bijvoorbeeld ook te zeggen, met de duurzaamheidseisen, met de drie thema's waar we op inzetten, past dat minder in Rijswijk. En wij zien het maken van die keuze, of het gaan promoten van wat we willen als Rijswijk wat minder scherp terug. Dat werd ook anderen al aangehaald. We zouden ook nog graag terugzien de sterke punten van Rijswijk. Daar is in voortraject zoals wij begrijpen veel over gesproken, wat maakt Rijswijk Rijswijk? Wat zijn onze sterke punten? We begrijpen dat, als ik het zo

lees dat de punten die we nu kiezen als focuspunten, daar ook vandaan komen. Maar we lezen in het stuk niet terug dat ze dat zijn. Dus wellicht is een idee om een bijlage toe te voegen van, dit waren onze sterke en zwakke punten en daar willen we ook op inzetten om te versterken of om niet te versterken. Misschien heb ik het gemist, maar als de wethouder daarop in kan gaan graag. En dat maakt het voor ondernemers ook makkelijker om die keuzes te maken. Er werd net ook gesproken over de regio. We zijn heel blij dat die erin zit, dat er aandacht aan wordt besteed. We zouden ook dit document denk ik dat de wethouder ook wil gebruiken om in de regio op pad te kunnen. Om op pad te kunnen is het natuurlijk ook belangrijk om te weten welke samenwerking met welke partijen zoeken we dan? En naar ons idee zou dat ook nog iets scherper in document, of in een bijlage bij het document naar voren kunnen komen. En over de werkgelegenheid, bladzijde 17. Dat zijn eigenlijk dezelfde bladzijden als net werd genoemd door BVR. We zien dat er aandacht is voor onderwijs en arbeidsmarkt, dat er aandacht is in de visie voor praktisch geschoolden, maar wat gaan we nou doen? Hoe gaan we zorgen dat de werkgelegenheid voor praktisch geschoolden hier dichtbij ook daadwerkelijk aanwezig is en die visie die we op de onderwijsarbeidsmarkt eerder hebben neergezet, zich ook terugvertaalt in dit stuk. Ik hoor de wethouder daar graag over. Ook omdat we ons afvragen, omdat er een zin in staat dat we in Rijswijk, ik heb hem niet bij de hand, dus kan niet zo snel de bladzijde aangeven, maar er zat een zin in het document dat we de werkgelegenheid voor mensen dichtbij bevorderen en behouden. En dan denk ik, ja maar we zijn forensengemeente. Gaan we nu stoppen met het zijn van forensengemeente? Willen we daar een andere kant mee op? Of zit er een andere reden achter? Dus dat wordt ons niet duidelijk uit de zinnen die te zijn genoemd. We horen daar dan graag ook op wat de inzet dan is. En wat gaat helpen bij het inzetten voor de werkgelegenheid? We lazen namelijk in het stuk dat de werkgelegenheid daalt, of zinnen die daarop wezen. Daar zijn we dan ook wel heel nieuwsgierig naar hoe dat dan precies zit. Wat ons betreft hoeft dat niet een lang verhaal te worden en kunnen die praktische punten en waar we op inzetten de sterktes en zwaktes en wat we gaan doen met de praktische kant dus ook in een bijlage of een brief terugkomen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef graag het woord aan mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Ja dank. In ieder geval complimenten, ook voor de ambtenaren. Volgens mij zijn ze aanwezig vanavond. Ik hoop dat jullie ook tot kwart over tien nog kunnen blijven. Het is in ieder geval een heel breed stuk waarin echt heel veel punten worden benoemd. Goede punten. Ik denk dat er weinig partijen zijn die heel erg tegen een bepaald stuk van dit beleid zullen zijn. Maar mijn verbazing ligt iets meer bij iets wat al benoemd is, de doorvertaling naar wat kunnen we er straks mee? En dat heeft met name te maken met dat er hele mooie stukken in staan, maar dat dan de vraag is, hoe gaat het dan daadwerkelijk in Rijswijk vorm hebben? Ik lees bijvoorbeeld een stukje bij sterke structuur. Daarin staat iets heel moois over innovaties. We haken sterk aan op alle vraagstukken en projecten op het gebied van innovatie die er in de regio spelen, zoals digitalisering, duurzaamheid en circulariteit. We bieden de ruimte om te experimenteren samen met de stad. Denk aan de verschillende field labs, platforms, incubators, zowel lokaal als in de regio. Nou ik denk dat dat tof is en iets heel moois is om te doen. Alleen dan kijk ik twee centimeter naar rechts naar de uitvoeringsrichtingen en dan komt daar niks van terug, van het voorgaande wat eigenlijk in het inleidend stuk is beschreven. En dat zie je eigenlijk door heel het document heen. Dus dan vraag ik me af, je hebt een visie, maar hoe vertaalt dat zich door naar de uiteindelijke uitvoering? Dat is niet alleen binnen het stuk zelf, maar dat is ook in de in de doorverwijzing. Want op bladzijde 4 en ik zei geloof dat mevrouw Woudstra het zelf al zei dat dit een visiedocument is; op bladzijde 4 staat dan welke uitvoeringsnota's en kadernota's we moeten volgen. Alleen daar vind je hele specifieke uitvoeringsnota's voor deelgebieden. En dan staan er twee uitvoeringsnota 's voor het sociaal domein. Maar dan vraag ik me af, waar vinden dan die onderwerpen die breder zijn dan zo'n gebiedsvisie, of breder zijn dan het sociaal domein, hun plaats in de uitvoering? En waar kunnen wij als raad vervolgens die dingen terug gaan vinden en op kunnen gaan controleren? Ik zie

ad 7 februari 2023

bijvoorbeeld een paar punten die ik heel belangrijk vind. Dus de optimalisatie van de bereikbaarheid van de gemeente voor ondernemers, of het versterken van de positie van het Rijswijkse bedrijfsleven in het regionale netwerk. En dat zijn punten die wel benoemd worden, maar die je straks niet kan terugzien, of althans ik zie daar nog geen plek voor, in overige beleidsstukken of uitwerkingen. Dus ik zou graag willen weten, waar gaan we dat terugzien en hoe? Want volgens mij is het de bedoeling van een visie dat we uiteindelijk over kunnen gaan tot doelen stellen en eventueel kunnen evalueren en monitoren. Aan elk doel hoort namelijk volgens mij iets te zitten dat we kunnen meten of dat het doel succesvol is uitgevoerd. Dus mijn vraag is, als we over vier jaar dit stuk terugzien, kunnen we dan zeggen is een doel succesvol behaald of is het dat niet? En dat mis ik eigenlijk in heel veel van de punten die staan in de stukken. En ik zie echt wel een aantal zaken die terug kunnen komen in de uitvoeringsnota waaraan gerefereerd wordt. Specifiek het stuk over de Plaspoelpolder. Daar snap ik dat we gaan kijken naar hoe het vestigingsklimaat daar is. Maar de eerder benoemde stukken zoals bijvoorbeeld die bereikbaarheid voor ondernemers, maar ook het versterken van de communicatie daartoe, dat zijn eigenlijk beleidsproblemen die een stukje hoger liggen dan de uitvoeringsnota's die nu worden genoemd, ook hoger liggen dan de uitvoeringsnota's die aangekondigd worden. Daar zit nog een gat in deze economische visie die ik hoop nog opgelost kan worden. Daarbij zou ik het willen laten voor mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer van Enk van het CDA, ga uw gang.

De heer Van Enk (CDA): Voorzitter dank u wel. Ik sluit me aan bij de opmerkingen die gemaakt zijn. Als je kijkt naar het raadsvoorstel kopje vervolg, dan zien we ook hier dat de concrete uitvoering weer via verdiepende strategieën en uitvoeringsagenda's zou moeten. En dat is een euvel waar we niet alleen op het vlak van de portefeuille economie aan leiden, dat dat gebeurt vaker. We hebben een mobiliteitsvisie in de vorige periode vastgesteld na een aantal jaren. Daar moest ook nog weer een uitvoeringsstrategie of een uitvoeringsactieplan komen. Je ziet het in het sociaal domein ook. En dan heb je nog met de portefeuille economie het probleem dat de economie zich niet zomaar even laat regelen vanuit de gemeente. Wij kunnen er veel dingen over zeggen en analyseren, maar we kunnen niet zomaar ingrijpen en dat even veranderen. Dus ik zou de wethouder willen aanraden, ook vanuit onze behoefte als CDA, kijk bijvoorbeeld eens heel concreet naar die winkelcentra en vooral de kleinere winkelcentra. Voor de Boogaard hebben we nu een keuze gemaakt, uit nood gedwongen. Dat moeten we verkleinen en dat gaat ten gunste van de woningbouw. Maar wat doen we met de kleine winkelcentra? Ik denk dat heel veel mensen in Rijswijk, ouderen of gezinnen ook het prettig nog vinden om in de buurt boodschappen te kunnen doen. Niet iedereen bestelt alles op internet. En daar is in het verleden ook naar gekeken, maar het zou misschien de moeite waard zijn nog in het huidige tijdbestek waar zoveel dingen zijn veranderd, gewoon eens op het stadhuis een brainstorm te houden. Hoe kunnen we als gemeente die kleine winkelcentra toch nog met wat stimulerende maatregelen helpen om te overleven en zich misschien ook wat te vernieuwen? Ik heb zelf een keer een concreet voorstel gedaan ten aanzien van de ontwikkeling Havenkwartier. Dat staat hier ook in het raadsvoorstel, we gebruiken de dynamiek van gebiedsontwikkelingen voor bijvoorbeeld die winkelcentra. Dat zou, als je een mooie doorsteek maakt, een oppepper kunnen betekenen voor het Ravesteijnplein. En dat zijn dingen waar ik graag concrete acties, voorstellen van het college zou willen zien. Wat betreft de opmerkingen die zijn gemaakt over de handjes, onderwijs. Ik denk dat we niet moeten streven om al dat onderwijs in Rijswijk te hebben. Of het nou een ROC vlak over de grens is, maakt niet uit. We moeten dat soort zaken denk ik ook wat meer regionaal bekijken. En een oplossing voor de Plaspoelpolder en het hele gebruik van kantoren deze dagen, dat lossen we in Rijswijk ook niet op. Dus ik stel voor daar zoveel mogelijk aan te sluiten bij de landelijke trends en te kijken wat we dan met deze gebieden kunnen doen. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Dank u. Mijnheer El Majjaoui. Niets. Rijswijks Belang? GroenLinks?

De heer van 't Eind (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik kan het op zich kort houden, er zijn al een hele hoop vragen gesteld. We hebben deze visie, overigens ook complimenten voor het stuk. Het wordt een beetje saai, maar het mag toch gezegd worden. Met veel interesse gelezen, want wij denken dat bij een toekomstbestendige stad ok een echte duurzame lokale economie hoort. De heer Van Enk geeft het net aan, je hebt maar beperkte invloed op de economische ontwikkeling. Dat is weliswaar ... Dat is deels waar. Deels is het denk ik ook heel goed dat we als stad goed kijken naar, waar willen we heen en dat zoveel mogelijk beïnvloeden. Dus ik denk dat het goed is dat er zo'n visie ligt. Wij sluiten ons wel aan bij de eerdere vraag en opmerkingen over de duidelijkheid en de kadering van, wat wil je dan precies in Rijswijk hebben? En waarbij het ons ook gaat, dus we zijn heel erg blij dat er in dit stuk, dat er in de visie nadrukkelijke aandacht is voor innovatie en energie en duurzaamheid. Maar wij vroegen ons wel af, als het dan bijvoorbeeld om energie gaat, bedoelen we daar met dit stuk inderdaad ook mee dat we dan eigenlijk vooral duurzame energiebedrijven willen aantrekken? En dat we dus liever niet meer zien dat er veel bedrijven zijn die zich gaan focussen op fossiele energie, klopt dat als we dat zo lezen, of kijkt het college daar anders tegenaan en wordt dat niet bedoeld binnen dit stuk zoals het nu in de visie opgeschreven staat? Wat ons betreft, dat zal niet verbazen, vinden wij dat als we zo'n kant opgaan naar een duurzame lokale economie gaan dat we dan zouden moeten willen dat als het om innovatie gaat en als het om energie gaat dat we dan een voorbeeld zijn van een lokale economie waar duurzame innovatie hoog in vaandel staat. Een voorbeeld is voor de rest van Nederland het liefst. U wilt interrupteren mijnheer van Enk? Wat zegt u? Nee ik hoef niet per se Shell terug te halen. Er is ook het een en ander gezegd over de lokale arbeidsmarkt en de handjes. En dat is natuurlijk een belangrijk element daarvan. En daar hadden we ook wel een vraag over, want in de visie wordt gezegd dat voor het groeiende aantal inwoners er ook een banengroei nodig is. En dat puzzelde ons wel een beetje omdat we juist allerlei tekorten zien in allerlei sectoren. We vroegen ons af hoe zich dat rijmt met een enorm krappe arbeidsmarkt. En wij vroegen ons ook af in hoeverre je dat niet vooral ook in, dat werd ook al een aantal keer gezegd, in regionaal verband zal moeten bekijken. We zijn op zichzelf heel blij dat er ook nadrukkelijke aandacht is voor die samenwerking en die verbindingen in de regio. Tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u. Wil ik graag de PvdA nog het woord geven.

De heer Van der Veer (PvdA): Dank u wel voorzitter. Dank voor het stuk. Een mooi stuk met een duidelijke visie waar Rijswijk naartoe gaat. Er is al veel gezegd. Waar wij nog wel vragen over hebben is eigenlijk die handjes. Zorgen we daar ook voor dat onze laagdrempelige arbeid, we hebben 5 procent werklozen momenteel, wellicht in een groeiende stad ook gaat groeien. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen kans maakt op een baan in deze visie? Gaan wij ook werken samen met het Rijswijks wijkcentrum, zien we daar kansen in om die mensen zo te scholen dat ze ook aan de bak kunnen in Rijswijk? Even kijken, zoals al is opgemerkt door velen van u, moet er nog veel uitwerking komen. Er hangen een heleboel stukken aan vast. Blijven we bereikbaar als aantrekkelijke vestigingsstad. Even kijken en dan de communicatie; wat wij in ieder geval ook belangrijk vinden is dat er proactief gecommuniceerd wordt niet alleen naar de steekhouders, maar eigenlijk naar al onze inwoners en al onze bedrijven, instellingen. Dus niet alleen met de stakeholders die hierbij betrokken zijn, maar graag proactief laten zien waar we mee bezig zijn. Even kijken, voor de rest is volgens mij het meeste wel al gezegd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de wethouder voor zijn eerste termijn.

De heer Van Damme: Voorzitter dank en dank ook aan de leden van het forum voor de belangstelling en het lezen van de stukken. Ook dank voor de complimenten, ik zal ze doorgeven. Zijn al gearriveerd denk ik. Maar desalniettemin wil ik toch nog wel even ... Wat echt belangrijk is en dat is ook de reden waarom we die visie ook echt moeten vaststellen is, dat we als raad gewoon laten zien, als Rijswijk laten zien waar we voor staan. Dat we die economie belangrijk vinden. We zijn echt een belangrijke speler met veel werklocaties hier. Als je het regionaal vergelijkt, zeker als ik het met mijn collega bijvoorbeeld in Voorburg en Leidschendam vergelijk, daar zijn wat minder van die werklocaties. Dus het is ontzettend belangrijk om te laten zien waar je voor staat. En het staat ook in de stukken aangeven, het komt ook. De concept retail- en winkelbeleid komt er echt aan. Waar een concreet handelingsperspectief in komt te staan voor al die winkelgebieden in antwoord op uw vraag, de heer van Enk. En de strategie werklocaties zal ik ook binnenkort, als het goed is 1 april met uw raad delen, ook per locatie wat de kansen zijn. En dan kan je wel zeggen, moeten we dat dan, in hoeverre kunnen we dat sturen? Nou u gaf het zelf al aan, wat kunt u als gemeente aan economie doen? Nou dat is echt best wel veel. Maar dat kan je dus niet alleen, dat moet je met de ondernemers doen, dat moet je met regio doen. We zitten hier in de MRDH-regio die de komende, tot 2040 met vierhonderdduizend mensen enorm gaat toenemen. Dat betekent ook dat er veel behoefte is aan werklocaties. En wij spelen daar dus een ontzettend belangrijke rol in. En ik denk dus dat het in die zin dus ontzettend belangrijk is om die visie gewoon vast te stellen. Zodat we met zijn allen vooruit kunnen naar die strategie werklocatie, naar die concept retail- en horecabeleid en dan ook naar concrete uitvoeringsplannen die we dan in de begroting zullen gaan verwerken. Dan zult u ook zien hoe we dat gaan doen, hoe we dat gebied gaan verbeteren, aantrekkelijker maken. Dat betekent de verblijfskwaliteit verbeteren, verduurzamen, moeilijk woord. Ja u kunt het woord klimaat gaan tellen, maar dat heeft natuurlijk vele aspecten. Ik heb het laatst genoemd, de groene groei, die economie en die verduurzaming gaan hand in hand. Groen is gewoon poen om het zo maar even populair te zeggen. En die bijlagen waar mevrouw Woudstra over sprak, over de sterkte en zwakte, dat vind ik goede suggestie. Ik zal kijken of die er nog op toe kan doen, dat is dan de sterktes en zwaktes van Rijswijk. De andere punten kom ik straks later nog even op terug. En wat hebben we dan tot nu toe gedaan? De heer Oelen gaf het al aan, in 2020 bent u al eens eerder betrokken geweest bij dit traject. Ik niet, maar kijk we weten wat er van 2020 tot 2022 is gebeurd. Dus we hebben hier volle kracht op het stadhuis gewerkt aan gewoon echt het helpen van die ondernemers, gewoon hoofd boven water houden. Al die corona steunmaatregelen uitvoeren. En je ziet eigenlijk wat het resultaat is, heel veel mensen zijn nog steeds en kunnen gewoon nog ondernemen. Dus dat betekent eigenlijk, of dat betekent dus dat we dat vooral hebben gedaan. Maar wel vanuit de gedachte van die visie hebben gewerkt. Die visie hebben we nu in ieder geval opgeschreven. Dus dat is wel het frame van waaruit we gaan werken met strategisch accountmanagement, veel in contact met de bedrijven. En ik krijg echt ook goede geluiden te horen. Dus als het gaat bereikbaarheid is een van de assets van de Rijswijkse bedrijventerreinen. En dat komt ook ongetwijfeld terug in het mobiliteitsplan. Maar ik was vorige week samen met onze nieuwe burgemeester bij het EPO. We hadden nog een informele nazit. En ze woonden ook hier in de regio, eentje woonde in Rijswijk en eentje woonde in Den Haag. En ik vroeg zo over die bereikbaarheid. Ze waren lyrisch over de bereikbaarheid, überhaupt in Nederland. The Netherlands. Dus we waren naar Delft geweest. Ze konden kiezen, het kan met de tram, auto, fiets. Dus op die schaal is dat heel relatief. Toen vroeg u nog, is die file in de A4 is dat nou probleem? Dat vonden ze ook eigenlijk maar een ondergeschikt probleem. Maar goed, dat zijn de kwalificaties die we in een informeel overleg hebben gevoerd. Maar dat nog even ter invulling van uw vraag over die bereikbaarheid. We gaan natuurlijk ook werken bereikbaarheid want die is ook belangrijk. En om te verduurzamen heb je vaak ook bedrijven nodig die gewoon handjes leveren om die warmtepomp te installeren. Ja die hebben ook busjes nodig, dus ze moeten wel ergens staan in Rijswijk. Ik was laatst nog op werkbezoek bij installatietechniek of installatiewerk Nederland; dat is een opleider in de elektro- en installatiebranche? Nou, hartstikke leuk. Daar zie je dus gewoon die energietransitie in de praktijk. Dus ja ik

ad 7 februari 2023

zou zeggen, wie er nu nog op fossiele energie gaat inzetten, slechte investering. Dus dat gaan ook wij niet doen, de heer Van het Eind. Dus ik begrijp die concretisering, dat u die wenst. En die gaat ook stapsgewijs komen, die wil ik ook samen met u gaan doen. Binnenkort zal ik vanuit het IPP in ieder geval een echt concrete investeringsagenda ter inzage leggen, zodat je dan ook concreet kan zien wat voor geld we waaraan gaan besteden. En wat hebben we de afgelopen tijd nog meer gedaan? De duurzaamheidsscan bieden we aan. Dat doen we in samenwerking met die BBR. Want die netwerken zijn ontzettend belangrijk. Niet alleen de lokale netwerken, ook de regionale netwerken, ook de provinciale netwerken. Maar ook vanuit economische zaken. De minister heeft onlangs nog een brief geschreven over het belang van die bedrijfsterreinen die op macroniveau in Nederland op zich een klein deel van het grondgebied in bezit nemen, maar die we niet zomaar moeten gaan afkalven en allemaal gaan ombouwen tot woningen. Want als je niet kan werken, wordt het woonklimaat ook verslechterd. En we zijn natuurlijk ook volop bezig met die, daar maken we nog wel gebruik van de oude Shell-locatie, want dat is gewoon een ontzettende innovatieve omgeving voor die geothermie. Dus daar zetten we natuurlijk gewoon op in. Er zijn natuurlijk meer bedrijven die daar met geothermie aan de gang gaan. Dus deze visie past dus ook in de regionale visie. De jaarstrategie wordt ook nog opgesteld. En er lag al een MRDH-strategie overkoepelend. Er komt nog een werklocatiestrategie en daarin past deze visie ook. Ik zal eens even kijken of ik wat vragen nog moet aflopen. Ja de duurzaamheid zit dat in de visie? Ik heb het al eigenlijk aangegeven hoop ik voldoende. VVD heb ik ook beantwoord. De handjes, ik hoop dat ik die voldoende heb beantwoord. Ik kan natuurlijk niet beloven dat hier twintig bedrijven komen die praktische opgeleide mensen aan het werk zetten. Daar spelen we natuurlijk wel op in. Ook samen met de regio, want wat mij betreft is het ook niet zo heel belangrijk of een bedrijf zich hier nou vestigt in Rijswijk als wel dat het gewoon in de regio zich vestigt. Want als regio moeten we het goed doen. En dan moeten we zoveel mogelijk mensen accommoderen. Want als je naar 2040 dus kijkt, dan ga je dus op dat niveau van MRDH echt gewoon een tekort krijgen aan werklocaties. En die visie die zorgt ook voor voorzienbaarheid en voor bedrijven zekerheid dat ze weten waar ze aan toe zijn. Die sterke positie, onderwijsarbeidsmarkt. Dat zit hier natuurlijk niet helemaal in, in deze visie. Maar ja wonen, werken, onderwijs is natuurlijk een drietrapsraket die altijd opgaat. Dus we proberen ook zoveel mogelijk dan onderwijs en praktische scholen te accommoderen. Dat kan, mensen weten ook als er iets vrij staat wat er vrijkomt. Dus ja, maar we kunnen dat niet zomaar een twee drie bepalen. Dan sluit ik toch aan bij de woorden van de heer van Enk op dat terrein. Even kijken. Ja ik heb toch het gevoel voorzitter dat ik heel veel eigenlijk heb beantwoord. Heel veel waarschijnlijk ook niet. Maar daar heb ik al van gezegd dat dat nog gaat terugkomen. En ik heb u daarvoor hard nodig, want u bent ook allemaal de beste ambassadeurs voor Rijswijk om hier de juiste bedrijvigheid naartoe te trekken. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De vragen die niet behandeld zijn komen vast en zeker in de tweede termijn weer als een boemerang terug. Daar ben ik niet bang voor. Mevrouw Harmsen de tweede termijn. Aan u als eerste het woord.

Mevrouw Harmsen (CU): Heel kort want de vragen over de groene groei zijn inderdaad wel aardig beantwoord. Maar ik blijf wel hangen op het punt van, wordt er wel gekozen als het op het gebied gaat van werkgelegenheid en die drie thema's die zijn, dus energie, innovatie en technologie, wordt er nog gekozen voor welzijn. Stel je voor er komt hier een hennepwekerij, dat is heel innovatief, techniek. Is daar een beleid, idee over vanuit het college van, willen we dat of niet? Past dat binnen de deze economische visie. Dat is één voorbeeld. Mijn collega had het over een blokkendoos. Ik mis dus een beetje die scherpte. De keuzes om dus niet alleen voor werkgelegenheid binnen die drie focusgebieden te kiezen. Maar ook welzijn van mensen, welzijn van de samenleving.

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Oelen, ga uw gang.

De heer Oelen (VVD): Dank voorzitter, dank wethouder voor het goed volle betoog kan ik wel zeggen. En ik snap het hele verhaal. Ik snap de richting van visie naar uitwerking, et cetera. Ik zou zomaar kunnen zeggen, dat neigt wat mij betreft wel naar een akkoord stuk voor de raad. Maar dat doe ik pas nadat ik een toezegging aan u wil ontfutselen. Namelijk dat als u die uitwerkingen maakt dat u daar ook een koppeling legt met die beoogde resultaten in 2030. Dus dat wij ook als raad kunnen zien, waar leidt wat toe vanuit deze visie. Dat was mijn enige vraag voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Dan geef ik graag het woord aan Beter Voor Rijswijk.

De heer Braam (Beter voor Rijswijk): Allereerst dank voor de beantwoording in eerste termijn. Toch nog even terugkomend op de handjes. Het is natuurlijk aan de ene kant logisch dat je nu op dit moment in ieder geval kiest voor, laten we kijken hoe alles een beetje op ons afkomt. Maar dat lijkt me toch niet gezond. We hebben te maken gehad met een hele grote groep mensen die we nodig hebben juist ook in het veld. En die mensen die staan nu ook langs de zijlijn op onze mooie wachtlijstjes noem ik dat maar even. De lijstjes voor mensen in de bijstand of meerjarig werkeloos. En het lijkt in ieder geval voor Beter voor Rijswijk zinnig dat we ook daar nadrukkelijk een visie op ontwikkelen. Om ervoor te zorgen dat die mensen, zoals de VVD het in verleden probeerde met de ambachtsscholen, om die in ieder geval én aan het leren te krijgen en vervolgens aan het werk te krijgen. Het werk is er ook in Rijswijk, ook in de regio. Alleen ja, de handjes ook daar voordat ze die gebruikt mogen worden, in de bouw, in de zorg om maar een paar voorbeelden te noemen, daar moet natuurlijk wel wat werk aan voorafgaan. En ook daar heb je een bepaald beeld bij nodig van, hoe ga je dat bereiken? We hebben nu maar een paar ambachtsscholen, de kappersschool achter, de slagersschool in de Plaspoelpolder en misschien nog een deel van Mondriaan. Dan hebben we het denk ik verder wel een beetje gehad. Maar ik denk dat het belangrijk is om dus vooral daar verder in na te denken. Hoe gaan we dat in Rijswijk wat breder inzetten, ontwikkelen en over nadenken hoe we dat beter vorm kunnen geven. Voorzitter, daar wil ik het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Oelen is het dichts bij, dan mag u als eerst.

De heer Van 't Eind (GroenLinks): Want is dat interventie namelijk en volgens mij mag dat.

De voorzitter: We zitten in de tweede termijn

De heer Van 't Eind (GroenLinks): We zitten in de tweede termijn, dus dat mag toch. Een interventie op de heer Braam.

De voorzitter: Voor zover ik de regels ken mag dat, of ik moet me nu keihard corrigeren. Excuus, dan is mij dat ontgaan terwijl ik op mijn ...

De heer Van 't Eind (GroenLinks): Nou ja mijn vraag aan de heer Braam is, vanwaar die focus op per se dat praktijkonderwijs binnen de grenzen van Rijswijk. Want juist het aantrekkelijke van deze visie vind ik dat je kijkt naar de regio. Dus je moet naar de totale regio kijken. Wat maakt het uit of iemand net over de Haagse grens een goede praktijkopleiding krijgt, of dat dat net aan de andere kant van de grens is in Rijswijk. Dus ik begrijp die opsomming van wat er dan precies in die grens is, dus je moet de opsomming van wat er precies in de regio is en hoe bereikbaar dat is voor iedereen, dat vind ik interessant. Maar niet of dat binnen die grenzen is. Dus ik snap die die focus niet zo heel erg.

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Mijnheer Braam, u mag als u wilt eerst reageren op mijnheer Van 't Eind en vervolgens ...
Helemaal goed...

De heer Oelen (VVD): Dank voorzitter en dank de heer Braam. Kijk, het klopt inderdaad dat VVD zich in het verleden heeft hardgemaakt voor ambachtsschool. En ik snap op zich wel die regionalisering. En of dat nou precies hier in Rijswijk is, of net over de grens, ik denk dat dat om het even is. Ik denk dat we wel onderscheid moeten maken in het stimuleren van onderwijs in algemene zin of het stimuleren van mensen die nu in de bijstand zitten of langdurig in de WW zitten, om die weer op wat voor manier te activeren. Dat ligt denk ik wat minder op het terrein van de wethouder economie, maar meer op het terrein van de wethouder van het sociaal domein zou ik zeggen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: De heer Braam.

De heer Braam: Wat dat laatste betreft daar ben ik het op zich van harte mee eens. Toch elementen ervan best hier thuis zouden kunnen horen. Er had best, net zo goed als je heel nadrukkelijk in percentages aangeeft welke vormen van arbeid we in Rijswijk hebben, kan je ook aangeven hoe je dat gaat oplossen. En dat je daar de hulp van de andere wethouder bij nodig zult hebben. Dus dat is één. En twee, als het gaat om de grenzen, Rijswijk kent bepaalde buitengrenzen, daar kunnen we natuurlijk mooie hekwerken omheen zetten, dat is zonder meer waar. Maar zeker als het gaat om opleidingen, dat mag wat ons betreft natuurlijk over de grens heen, dat spreekt voor zich. Maar goed, ik hoef alleen maar door de Bogaard heen te lopen om te zien wat we missen. Ik hoef alleen maar naar Florence te gaan om te zien wat we missen. En dan ben ik maar even heel simpel als raadslid van Beter Voor Rijswijk, als ik iets mis dan wil ik het ergens vandaan halen. Of ik dat uit buiten Rijswijk vandaan haal en hier naartoe haal, net zo goed als het gemis van de massa aan ambtenaren hier in dit gemeentehuis. Of ik weet dat te vinden binnen Rijswijk, het liefst natuurlijk het laatste. Dat zou natuurlijk erg mooi zijn, want dan ben je ook bezig met je vestigingsklimaat, als het gaat om het verbeteren daarvan. Nou dat doen we met ieder geval die forse uitbreiding van de huisvesting al. Maar ik kijk natuurlijk wel breder. Het is ook erg belangrijk om ook ervoor te zorgen dat de handjes straks achter de kassa staan, de handjes aan het bed staan. We voldoende politieambtenaren hebben, genoeg ambtenaren hier in dit huis hebben. Het zijn niet alleen de ambtenaren op beleidsvlak, maar ook allerlei andere vlakken waar we ze missen. Dus vandaar die breedte. Maar uiteraard, de grens is voor ons niet heilig.

De voorzitter: Mijnheer van Enk, wilt u interrumperen?

De heer Van Enk (CDA): Ja in reactie ook op de heer Braam. Van die grens is prima dat u dat relateert, maar de maakbaarheid van de samenleving die spat er ook vanaf wat mij betreft. En dat we te weinig mensen in zorg hebben en bij de politie, dat is niet omdat er hier om de hoek geen opleidingsfaciliteiten voor zijn, dat zijn hele andere ontwikkelingen. Dus ik denk dat we een beetje bescheidener moeten zijn in onze ambities om de samenleving en dan zeker in Rijswijk, op dit punt te maken.

De voorzitter: Dank u wel dan zou ik ... U wilt mijnheer Van Enk weer interrumperen? U bent iets later op rijtje als u het niet erg vindt. Dan houd ik even het rijtje aan. Mijnheer Braam, ga uw gang.

De heer Braam (Beter voor Rijswijk): Misschien toch even kort op reageren. Nou ik vind wat de heer Van Enk doet is het downgraden van deze visie die hier ligt. En daar sta ik niet achter. Deze visie die geeft heel duidelijk een bepaalde richting aan. En die richting die zit, als ik het dan even heel plastisch mag uitdrukken, op een bepaald niveau. En dan is die vooral gefocust op het vwo, hbo-niveau en niet gefocust op andere delen van de

ad 7 februari 2023

arbeid die binnen de economie ook bijzonder belangrijk zijn. En dat is feitelijk hetgeen wat ik mis. En ik vind het zonde als de heer Van Enk dit stuk zo naar beneden haalt. Laat ik het dan even zo in netjes Nederlands uitdrukken.

De voorzitter: Dat is een persoonlijke mening denk in deze. Dan zou ik graag door willen naar D66, mevrouw Woudstra voor de tweede termijn.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank. Sorry er is hier een kleine waterval ontstaan, enige afleiding. Excuus aan mijn collega naast mij. Er wordt gezorgd voor een oplossing. Dank wethouder voor de beantwoording en de sterktes en zwaktes. Het ging ons niet alleen over de sterktes en zwaktes in een bijlage erbij, maar ook die ambitie. Wat maakt Rijswijk Rijswijk? Waarom is deze visie niet van Pijnacker-Nootdorp, Den Haag, waarom is het een Rijswijkse visie? En hoe komen onze sterke punten hierin naar voren? Dat zien we gewoon graag duidelijker terug op groen, op werkgelegenheid en op mobiliteit, zodat je ook keuzes maakt in wat voor soort bedrijven je inderdaad actief op in gaat zetten in die economische visie. Want dat doet ertoe omdat je daarmee een signaal geeft naar de regio hoe je daarin zit. En ja, het is belangrijk om dat te doen, maar ook om bijvoorbeeld wijs om te gaan met de ruimte die we hebben. Dus hoe gaan we via deze visie keuzes maken in ook het ruimtegebruik? Gaan we inderdaad tegen bedrijven zeggen die in bepaalde sectoren zitten, u bent niet innovatief genoeg, dus we gaan u niet actief aantrekken. Ik begrijp dat u dat ook nog uitgaat werken, daar had u het ook over. Mijn punt daarbij is, dat werd eigenlijk ook al aangehaald, waar zien we dat als raad dan terug? Want dit is wat ons moment om de kaders en de visie neer te zetten. Dus als het hier niet inzit, zit het er niet in. Dus ja, wij zouden toch de oproep willen doen om die drie punten duidelijk terug te laten komen, samen met, bij de werkgelegenheid, de handjes waar net erover werd gesproken. En wellicht was er wat verwarring, ik bedoelde niet het aantal scholingsmogelijkheden in Rijswijk. We zijn gezegend met veel scholen in dat opzicht, die zijn er genoeg. Maar we hebben een onderwijsarbeidsmarkt visie om te zorgen dat onderwijs en arbeidsmarkt op elkaar aansluiten. Dat er stages zijn, dat mensen vlakbij dat werk ook kunnen vinden. En een van mijn vragen die openstond was het forensen. We zijn nu een forensengemeente met behoorlijk veel hooggeschoolde arbeid. Blijven we daarop inzetten, of de zin die ik las, gaan we dat anders doen? En hoe verhouden die zinnen dan tot wat we willen in deze visie? Kan de wethouder daar wat duidelijkheid over geven? En ook over de zin waar werd aangegeven dat er een krimp is in werkgelegenheid. Want weten we dan welke krimp dat is en gaan we dan inzetten op meer praktisch geschoolde werkgelegenheid of andere werkgelegenheid? Gaan we inzetten op maak-bedrijven in die innovatie en de combinatie van technische innovaties en Delft en het maken van producten in Rijswijk. En kan ik dat inderdaad in deze visie lezen? Als dat inderdaad de bedoeling is, dan zien we dat graag wat duidelijker terug omdat dat een invulling zou zijn van de eerder aangehaalde pagina 17. En dan denk ik dat ik hem heb.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Dam, Wij. Rijswijk. Ga uw gang.

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Dank en ook dank voor de beantwoording, de zeer enthousiaste beantwoording van de wethouder, dat geeft de burger weer moed als je iemand ziet die toch wel heel erg enthousiast over zijn werk is. En bedankt ook voor de beantwoording op bijvoorbeeld bereikbaarheid. Een van de punten die ik in mijn eerste termijn noemde die belangrijk is. En ja goed daar staat u positief in. En ook hartstikke goed om te horen dat u daar heel hard mee bezig bent. Maar ik denk dat dat wel, en uw eerste termijn misschien ook aantoon, wat mijn onderliggende boodschap was in de eerste termijn, er zijn ontzettend veel onderwerpen die in deze visie beschreven worden. Dat is op zich niet erg, want economie is een ontzettend groot onderwerp waar ook heel veel onderwerpen onder horen. Alleen als ik ook mijn mederaadsgenoten hier zo hoor, dan mist het in enige mate zeg maar wel een soort van richting. En waar wij als

ad 7 februari 2023

Rijswijk zeg maar naartoe bewegen. En ik vraag me af, want u deed de toezegging van, kan ik nog een uitwerkingsbijlage toevoegen waarin ik ieder geval, waarin u wat meer aangeeft waarin die punten zeg maar worden uitgewerkt, wanneer we die kunnen terugverwachten. Althans ik neem aan dat dat dan de uitwerking was die bedoeld werd. Maar ik vraag me af of de punten die door mij en mijn collega's worden benoemd, of het realistisch is dat die allemaal zeg maar daarin beantwoord kunnen worden, al die vragen. En zeker voor de komende raadsvergadering. Dus mijn vraag is, hoe ziet de wethouder dat voor zich? Komt dat nog voor de volgende raadsvergadering die uitwerking die u heeft aangegeven, of moeten we daar in latere instantie nog op wachten? Daarbij zou ik het graag willen laten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk, CDA. Ga uw gang.

De heer Van Enk (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik vond het enthousiasme van de wethouder inderdaad ook prachtig. Ik heb me laten overtuigen door zijn toezegging dat het in de volgende stukken die komen dat het concreet gaat worden. En ik zou als ik de discussies hoor over de handjes et cetera, ik kan het soms niet eens meer helemaal volgen. Maar ik denk echt dat we het niet te ambitieus moeten maken. En dat we niet moeten doen alsof je in Rijswijk een soort, hoe heten die dingetjes ook alweer?

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, u wilt graag interrumperen.

De heer Van Enk (CDA): Hoe heet dat nou toch, waar de sneeuw uitkomt. Een snowglobe van kunnen maken. Daar doet de discussie me soms een beetje aan denken. We missen hier handjes, we missen een opleiding, we missen het werk. We moeten een fabriek speciaal uitnodigen die voor die handjes geschikt zijn.

Mevrouw Woudstra (D66): Om dan toch maar toch maar aan die interruptie toe te komen, want ... Nee dat was ook helemaal de opmerking niet dus daar kan ik u heel erg gerust in stellen.

De heer Van Enk (CDA): Het is absoluut niet zo dat ik daarmee de nota onderuithaalde. Daar kan ik, zoals ik het nu zien, wel mee ...

De voorzitter: Mevrouw Woudstra wilde u graag interrumperen, dus vandaar dat ik dan maar op deze manier even mijn marktstem opzet. Ga uw gang.

Mevrouw Woudstra (D66): Heel fijn, want ik schreeuw er liever niet overheen en ik had toch echt een interruptie om tegen de heer Van Enk te zeggen, nee dan heeft u het verkeerd begrepen. Dat is, maakbaarheid, is zeker niet de bedoeling. Het gaat erover dat mensen die hier een opleiding hebben in de buurt werk kunnen vinden. En er zijn hele mooie onderzoeken dat zeker de grootte van onze regio daar echt een bepalende factor in is. Heel veel mensen niet van Scheveningen naar de andere kant van Rotterdam, want zo groot is onze regio, voor werk kunnen komen en gaan. En waardoor het dus ook echt belangrijk is dat dat werk zich in de buurt bevindt. Dus als je zegt, ik heb hier een economische visie, is het ook belangrijk dat je zegt en welke mensen zoeken hier werk en welk werk heb ik hier dan? En hoe zorg ik dat die twee bij elkaar komen? Dat is niet een maakbaarheid, dat is ook welke bedrijven trek je aan. En dat doen we met deze economische visie en ik wou hem ook graag zo duidelijk praktisch houden.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Enk, gaat u verder.

De heer Van Enk (CDA): Dat betekent dus dat het plan van de provincie om in ons gebied, Rijswijk Buiten, om een aantal fabrieken mogelijk te maken dat u dat van harte zou toejuichen eigenlijk.

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, ik neem aan dat u wil interrumpen, ga uw gang.

Mevrouw Woudstra (D66): Ik geef graag antwoord op een aan mij gestelde vraag. Dank voor de vraag. Volgens mij hebben we het hier over duurzaamheid, innovatie en wat we zoeken hier in deze visie gezegd dat we het daarmee eens zijn. En dan hangt het er heel erg vanaf welke maakindustrie is dat en past dat bij Rijswijk? En als dat erin pas lijkt me dat prima.

De heer Van Enk (CDA): Dan zijn we daaruit en wat mij betreft, ja ik ben overtuigd. Wat mij betreft prima in de nota doorzetten.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer van Enk. Mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui (Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid): Ja dank u wel voorzitter. In eerste instantie wilde ik hier helemaal niet op reageren, want ik vind het een hele mooie visie, die heb ik gelezen. Dus hij behelst ook hele mooie plannen in de toekomst. Maar ik ben het wel eens met mijn collega van het CDA, ja een beetje CDA zit nog steeds in mee. Het gaat hier om de visie, toekomstvisie regionaal en ik verwacht ook van de wethouder dat er ook een vergaande samenwerking moet plaatsvinden regionaal. Want dat je hier een school plaatst betekent niet dat wij geen samenwerking aangaan met Leidschendam, Voorburg of Pijnacker-Nootdorp. Het is een algehele visie gericht op Rijswijk, maar het neemt niet weg dat wij samenwerken moeten aangaan regionaal. En zonder dat kunnen we dit niet goed bewerkstelligen. En ga niet in details in, als het een school is, een praktische school is in Pijnacker-Nootdorp, kunnen daar heus wel leerlingen die hier wonen, woonachtig zijn in Rijswijk, ook naartoe en andersom ook. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Woudstra?

Mevrouw Woudstra (D66): Nog maar eens gezegd hebbend, ook tegen de heer El Majjaoui, dat was het punt ook niet. Het gaat ons niet over waar de scholen staan. Het gaat erom dat erom dat er een koppeling is tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt en economie, zoals we ook in de onderwijsarbeidsmarkt visie hebben staan. En dat is ook regionaal inderdaad.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoop dat het nu buitengewoon duidelijk is. Mevrouw Ten Brummelaar van Rijswijks Belang. Ga uw gang.

Mevrouw Ten Brummelaar-Hermans (Rijswijks Belang): Dank u wel voorzitter. Ook ik heb de visie gelezen en was eigenlijk voornemens om niet zo heel veel daar over te zeggen omdat ik het in principe een goed stuk vind. Nou, er zit potentie in. Ik werd alleen wel getriggerd door het enthousiasme van de wethouder toen hij sprak over dat het EPO lyrisch is over onze bereikbaarheid. En toen dacht ik, dat is niet zo heel raar, ze zitten naast de snelweg. Ik ben benieuwd of de wethouder ook gesproken heeft met mensen die bij het EPO werken, die aan de andere kant van Den Haag wonen en dus door Rijswijk heen moeten om dan thuis in Den Haag te komen. Want ik kan u vertellen, ik werk naast Clingendael en dat kost mij om precies te zijn tot aan Plaspoelpolder tien minuten. En om dan van Plaspoelpolder te komen tot net voorbij de brandweerkazerne, duurt me dan ook toch weer echt bijna een kwartier. Dus hebben we het bijna over het dubbele van het stuk snelweg. Fietsen? Nee daar doe ik niet aan. Ik heb een hekel aan fietsen, dus dan is dat ook gelijk uit de wereld. Ik neem af en toe de bus, dat vind ik toch nog wel eens lekker maar ik ben een auto fan. Ik vind de visie heel mooi en ik kan er ook echt wel achter staan, maar ik vind het enthousiasme over de bereikbaarheid dat baart mij toch wel grote zorgen. Dank u wel.

ad 7 februari 2023

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan GroenLinks. Mijnheer Van 't Eind ga uw gang.

De heer Van 't Eind (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Nou ook ik vond dat het enthousiasme van de wethouder de burger moed geeft. En het gaf mij natuurlijk nog extra moed dat de wethouder ook vindt dat het investeren in fossiele energie niet meer zinvol is. Daar ben ik op zich heel blij mee. Maar de wethouder weet ook dat we op dit moment nog niet zover zijn dat daar niet geld in omgaat en dat er niet ook bedrijven zijn die zich daar nog mee bezighouden en zich wellicht ook willen vestigen in Rijswijk. En op dat punt zouden wij dus, de collega van de VVD zei dat het wat hem betreft bijna een hamerstuk is over twee weken. Dat is het voor mij voor ons nog niet. Niet omdat we dit niet een slecht stuk vinden, want we zijn grotendeels vinden we dat er echt een goed verhaal ligt. Maar wij zouden toch nog ook de ruimte willen hebben om te kijken of we het op dit punt het niet iets scherper opgeschreven zouden willen hebben. En dan sluit ik me ook aan bij de bijdrage van D66 ten aanzien van aanscherping van, waar gaan we nou echt voor? Die mogelijkheid wil ik wel graag de komende weken nog wel kunnen bekijken en onderzoeken. Dus wat ons betreft is het in ieder geval nog geen hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Veer van de PvdA, ga uw gang.

De heer Van der Veer (PvdA): Nee dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord voor de tweede termijn aan de wethouder, ga uw gang.

De heer Van Damme: Ja, dank u wel voorzitter en dank u wel voor de vragen ook in tweede termijn. Ik had er inderdaad een aantal gemist, excuus mevrouw Woudstra. Blij dat mijn enthousiasme is overgekomen. Ik hoop dat het een beetje aanstekelijk werkt. En toch even direct in antwoord op de vraag van mevrouw ten Brummelaar, nee ik heb daar niet met andere mensen van het EPO gesproken die aan de andere kant van Den Haag wonen. En ik was niet enthousiast over de bereikbaarheid, ik bracht alleen maar over wat ik daar heb gehoord van de mensen met wie ik gesprek had. Dan toch even de bijlage, inderdaad die gaat dan over de sterktes en zwaktes en niet zozeer, dat wil ik toch wel even scherp hebben richting de heer van Dam van Wij. Rijswijk. Ja u had het toch over een hele concrete ... De uitbreiding die komt we stellen die strategie vast, daar gaan we met zijn allen voor. Dan komt de strategie werklocaties waarin per werklocatie wordt aangegeven wat de kansen en risico's eventueel zijn. Maar vooral wordt er vanuit kansen gedacht vanuit ondernemerschap. En daarin kunnen keuzes gemaakt worden, die gaan we samen met uw raad maken natuurlijk. Uw raad maakt die keuzes in principe. Ik presenteer ze als het ware. Dan volgt een retail- en horecabeleid wat nu participatie plaatsvindt. En dan gaan we specifiek inzoomen op die winkellocaties waar de heer Van Enk het over had. Dus dat om dat nog even heel even scherp te krijgen.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, u wilde interrumperen.

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk): Dan nog een aanvullende vraag. Ik snap voor de werklocaties dat die op plaatsgebonden zijn, waar ook hele specifieke dingen in de visie over genoemd worden. Alleen onderwerpen zoals het ambassadeurschap van bepaalde lokale ondernemers in Rijswijk, bereikbaarheid van de gemeente voor ondernemers, dat gaat dan over communicatie. Of de positie van Rijswijk in de regio, dat zijn geen plaatsgebonden zaken. Dus hoe komen die zeg maar in zo'n werklocatie terug? Dat zijn dat zijn bredere zaken dan alleen, dat je alleen in een Plaspoelpolder of in een ander gebied zeg maar kan bewerkstelligen.

De voorzitter: Wethouder Van Damme, ga uw gang.

ad 7 februari 2023

De heer Van Damme: Met de ambassadeurs gaan we de communicatie, bedoelt u de, voorzitter, Rijswijk Onderneemt, de website die we hebben en hoe we daarmee omgaan, hoe we daarin acteren, dat is in feite lopend beleid. Maar we kunnen daar wel een overzicht van geven hoe we daar wat meer invulling aan gaan geven. Dat zal ik ook beschikbaar stellen aan uw raad dan. Ik kan mevrouw Harmsen geruststellen dat echt, hennepkwekerijen gaan we niet accommoderen. Nee, dat gaan we niet doen. Ook geen ecstasy labs, we gaan daar echt keihard tegen optreden. Dat is ook echt niet oké. En dat wordt nog regelmatig aangetroffen. Niet alleen in Plaspoelpolder, in heel Nederland. En die scherpe keuzes, maak je in zo'n visie nu scherpe keuzes in wat je wil en niet wil? Het is ook niet altijd eenvoudig om als gemeente te bepalen van het bedrijf, jij mag hier niet komen. Dat geeft natuurlijk wel focus in waar je met je accountmanagement strategisch op richt. En dat zijn dus die sectoren energietechniek en innovatie. En waarom? Omdat we daar van oudsher veel bedrijvigheid in hebben, dus al veel bestaande contacten hebben. Hier ook de plannen voor geothermie hebben. Innovatie zit hem ook een beetje op dat intellectuele eigendom wat hier redelijk veel zit. Bij EPO zitten natuurlijk echt de deskundigen op technisch gebied ook. Ik moest zeggen, ik mag er denk ik niet te veel over vertellen want dat is anders voor de raad, maar zij hebben zich helemaal georganiseerd rondom die ESG, European Sustainable Goals. Dat vond ik wel heel interessant, omdat ze allemaal technici hebben, toptechnici die daaraan bijdragen aan leveren. Dus die scherpe keuzes, ik snap wat u wilt, maar die worden misschien in mindere mate gemaakt, helder in die visie. Maar als we keuzes kunnen maken zullen we dat zeker doen. Maar tegelijkertijd moet ik ook constateren, ik was laatst op een werkbezoek en die huurde een pand. En die ging contact zoeken met zijn eigenaar en die bleek al een paar maanden van eigenaar gewisseld te zijn. Dus het is niet zo eenvoudig om daar ook echt regie op te voeren. En we proberen dat natuurlijk wel, want we zitten echt er bovenop.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, ga uw gang.

De heer Van 't Eind (GroenLinks): Sorry dat ik u onderbreek wethouder. Ik begrijp uw betoog wel dat je niet overal op kan sturen, maar volgens mij is dat ook niet het idee van de visie. Het idee van de visie is wel om op te schrijven met elkaar, wat willen we. Dat we niet overal invloed op hebben en dat er ook dingen kunnen gebeuren omdat de markt nou eenmaal zo werkt en omdat we niet eigenaar zijn van alle panden in de Plaspoelpolder, allemaal redenen waarom er iets kan gebeuren wat we misschien vanuit de visie niet willen, maar wat misschien toch gebeurt. Maar dat neemt niet weg dat je niet in de visie wel voor jezelf heldere ... Want als je een visie opschrijft dan wil je ergens heen. En dan is het op zichzelf best logisch vind ik om dat wel scherp op te schrijven. En dan begrijp ik best dat je niet overal, als het om economie gaat, invloed op hebt. Maar je kunt het nog steeds wel scherper opschrijven in een visie wat mij betreft.

De voorzitter: Dank u wel, gaat u verder.

De heer Van Damme: Helder en rondom die innovatie en techniek en energie, daar vinden we dat toch wel redelijk scherp opgeschreven. Maar misschien kan het scherper. U heeft al aangekondigd dat u daar wellicht mee gaat komen, misschien kunnen we daar u nog bij helpen op dat vlak om dat dan wat scherper te krijgen. De VVD vroeg of ik kon toezeggen dat er een koppeling gemaakt wordt met doelstellingen met die volgende visies, of die volgende werkelijkheid strategie, met de doelstellingen hier die in 2030 zijn gegaan. Dat ga ik u toezeggen onder voorwaarde dat u mij daar scherp op houdt dat het ook daadwerkelijk gebeurt. Dus dat ga ik echt doen. En de handjes, ja ik moet toch Beter Voor Rijswijk, de heer Braam, ja het is gewoon ontzettend belangrijk. Mbo'ers zijn hartstikke hard nodig, daar is een schreeuwend tekort aan. Dus we moeten gaan zorgen als Nederland om die handjes gewoon weer aan het bed te krijgen. En dan moeten we er met zijn allen over nadenken van hoe we, maar goed dat vind ik wat zaken die wat meer op macroniveau spelen, landelijke

ad 7 februari 2023

politiek niveau, hoe we dat dan aantrekkelijk gaan maken. En er is natuurlijk alle ruimte om die maakindustrie te vestigen. En dan die aansluiting onderwijs arbeid.

De voorzitter: Mijnheer Braam wil graag interrumperen.

De heer Braam (Beter voor Rijswijk): Dat wil ik zeker. Daar waar de wethouder zich scherp richt op GroenLinks om de zaak nog verder aan te scherpen op een aantal hbo, universitaire niveaus. Daar weigert hij feitelijk, in ieder geval op lokaal vlak laat ik het dan zo maar eens netjes uitdrukken, een visie te ontwikkelen om te kijken, hoe kunnen we ervoor zorgen dat die handjes, dus het mbo nou ja lbo-niveau wat mij betreft, om in ieder geval ook die niveaus te omarmen en te versterken voor de langere termijn. Want ik denk dat we die tot 2030 veel harder nodig hebben dan dat andere niveau wat al beschikbaar is in Rijswijk.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Braam. Ga uw gang mijnheer van Damme.

De heer Van Damme: als dat als een weigering is overgekomen, dan is dat in ieder geval niet zo bedoeld. Want juist met de techniek en die energie, daar heb je dus gewoon die handjes nodig die gewoon daadwerkelijk die warmtepomp bij je installeren. Dat zijn gewoon de mensen die bij u thuiskomen om dat aan te sluiten, om dat te regelen. Dus in die zin sluit ik het zeker niet uit en is die aansluiting van die arbeidsmarkt met die economie, daar hebben we natuurlijk ook al een afspraak over gemaakt in uw raad. Dat is de vorige raad aan u voorgelegd. En ik heb daar ook nauw contact over met de wethouder onderwijs. Die wordt natuurlijk ook daaraan gekoppeld. Die visie die gaat niet over alles in Rijswijk, die gaat ook niet die mobiliteitsvisie neerleggen. Het grijpt overal op in, maar dit is wat er nu ligt op dat vlak. En zeker die aansluiting onderwijsarbeidsmarkt, in de aansluiting op de bestaande visies zullen we dat verder brengen.

De voorzitter: Dank u wel. Wellicht een vraag ten overvloede, maar gaan we hier een bespreekstuk van maken of een besluitstuk?

Mevrouw Woudstra (D66): U gaat mij nog één stap te ver, punt van orde, want ik heb nog een aantal vragen die niet beantwoord zijn. Dus als dit eind van de termijn van de wethouder is?

De voorzitter: Ik ging ervan uit dat dit het einde van de termijn van de wethouder was inderdaad.

Mevrouw Woudstra (D66): Aan de wethouder, hoe het zit of we een forensengemeente zijn of niet een forensengemeente zijn en of dit een wijziging betekent gezien de stukjes die erin staan, in de passage daarover. En ik ben ook wel, wat eerder gezegd is, heel benieuwd naar u zegt, we komen nog te terug met stukken. Maar zijn dat dan stukken waar we als raad instemming op geven? Want u noemt een paar stukken op die echt over werklocaties gaan waar eerder al over wordt opgemerkt, dat gaat niet over het algemene beeld van de keuzes die we maken. We hebben een aantal punten gevraagd om duidelijker te maken die wel over het algemene beeld gaat en dan waarschijnlijk niet terugkomen in een werklocaties, of een winkelgebied. Omdat ze niet alleen maar specifiek zoals mobiliteit, of handjes, of groen op die locatie terugkomen. Dus ja daar maak ik me dan wel zorgen over. En ik denk dat ik dan genoeg zeg dat het zeker geen hamerstuk is. Een bespreekstuk, maar ik zou ook willen adviseren om ... Volgens mij hebben een aantal partijen ook iets meer aangekondigd dan dat. Dus dat wil ik de wethouder nog wel even meegeven. En ook in overweging geven de snelheid die hij wil maken.

De voorzitter: Dank mevrouw Woudstra. Mijnheer Van Damme wil u daar nog kort op reageren?

ad 7 februari 2023

De heer Van Damme: Ja heel kort dan. We blijven deels vanwege de bereikbaarheid ook wel een forensengemeente. Maar je ziet nu een hele stroom mensen uit Rijswijk gaan en in Rijswijk komen, dus het zou natuurlijk veel handiger zijn als de mensen die in Rijswijk wonen ook zoveel mogelijk werken in Rijswijk. Dus dat probeer je natuurlijk ook wel te gaan accommoderen op enige manier.

De voorzitter: Ja dank u wel. Gaat u voor de tien vandaag nog mevrouw Woudstra?

Mevrouw Woudstra (D66): Mijn vraag aan de wethouder is dan, past u dit stuk tekst daarover aan?

De voorzitter: De laatste reactie voor dit punt.

De heer Van Damme: Ja ik zal het aanpassen op dat stuk ja.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik dit agendapunt graag sluiten.

15. Sluiting

De voorzitter: Dan komen wij het volgende agendapunt en dat is de sluiting. Bij deze wil ik de vergadering sluiten, dank u.